І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIV. Ч. 219. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 13-го ЛИСТОПАДА 1957 ЦЕНТІВ 5 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, NOVEMBER 13, 1957 No. 219. VOL. LXIV.

ПРЕЗИДЕНТ ПРОПОНУЄ СТІВЕНСОНОВІ РОЛЮ РЕПРЕЗЕНТАНТА ЗДА У НАТО

Вашингтон. — Згідно з неофіційними ще повідомленнями, президент Айзенгавер мав звернутися до провідника демократів і демократичного кандидата на становище Президента в рр. 1952 і 1956 Адлея Е. Стівенсона з пропозицією супроводити його на паризьку конференцію держав НАТО, що відбудеться в грудні ц. р., і перейняти водночас із цим становище постійного репрезентанта З'єдинених Держав у НАТО і половного дорадника уряду для справ зв'язаних з Північно-Атлантійським Пактом. В цій справі мав говорити із Стівенсоном державний секретар Джан Фостер Доллес вже кілька разів, починаючи з 25 жовтня ц. р., значить із часу, як у Вашингтоні відбувалася конференція Айзенгавера з британським прем'єром МекМілленом. Становище Стівенсона, як головного дорадника уряду для справ НАТО, мало б бути щодо своєї важливости третім після Президента і другим після державного секр. Дж. Ф. Доллеса. Стівенсон досі не дав ні позитивної ні відмовної відповіді, хоч мав погодитися взяти участь, як один із членів американської делегації в конференції держав НАТО в Парижі. Перед своїм виїздом до Парижу він мав би ознайомитися в державному департаменті з усім секретним матеріялом, що стосується політики НАТО. Становище Стівенсона мала б бути вищим від запропонованого колись Айзенгавером сен. Волтерові Ф. Джорджові посту спеціяльного дорадника для справ НАТО.. І Білий дім і сам Стівенсон відмовилися від будь-яких коментарів і дальших інформацій про пропозицію Президента і розмови Доллеса із Стівеноном. — В понеділок 11 листопада Адлей Стівенсон виступав із промовою на бенкеті Крайової Конференції християн і жидів, влаштованому у Валдорф-Асторії в Ню Йорку. У своїй промові заявив він, що випущення Совєтами штучного сателіта Землі не є ані катастрофою, ані теж ніякою причиною для зневіри чи розпуки, але радше попередженням, що людство має до вибору тільки дві дороги: мир або повне знищення. Разом із Стівенсоном взяли участь у цьому бенкеті і виступали з промовами Дейвід Сарнофф і амбасадор Філіппін до ЗДА ген. Карльос Ф. Ромульо.

Пропонують будову такого сателіта, в якому людина могла б вернутися на землю

Вашингтон. — Директор програми будови сателітів Землі д-р Джан П. Гегeн пропонує щоб ЗДА старалися збудувати такий сателіт землі, в якому людина могла б літати по стратосфері і після того вернутися на землю. Д-р Гегeн заявив, що на будову такого сателіта треба чекати „роки", але вже тепер треба про це думати і плянувати здійснення такого проєкту. Лікарські спеціялісти летунства твердять, — що людина безпечно могла б подорожувати довкола землі в стратосфері, якщо б тільки вдалося збудувати такий сателіт, що по деякому часі міг би приземлитися на Землі. Д-р Гегeн відповідав на запити журналістів, які хотіли знати, які є вигляди в програмі будови сателітів і чи це можливе, щоб людина могла подорожувати по стратосфері. Президент Айзенгавер 11-го листопада обговорював справу з секретарем оборони Нілом Г. МекЕлроєм і з його заступником Донелдом А. Кворлсом. Мають збільшити видатки в бюджеті оборони, призначені на будову керованих ракет. Представник Сенату заявив, що в січні 1958 мають початися переслухання в Сенаті в справі будови керованих ракет і штучного сателіта Землі.

Труман закидає урядові недоцінювання праці науковців

Велк, Вест Вірджінія. — Колишній президент Гаррі С. Труман промовляв під час „Дня Ветеранів" і твердив, що головною причиною не випродукування сателіта землі в ЗДА є те, що тут не шанують науковців, і деколи проти них виступають, закидаючи їм нельояльність. Труман промовляв до 1,200 осіб і заявив, що його слова звернені до американських легіонерів, які його запросили на те свято. Колишній президент є також легіонером. Американський Легіон обороняє „100 відсотковий американізм", який ґарантує людині „волю слова і право висловлювати свої думки, хоч би вони декому й не подобалися". Але проти „правдивого американізму виступають деякі люди, які голосно заявляють, що вони його підтримують". Цими словами Труман натякав на те, що звільнено було деяких науковців, які не були певні зі становища безпеки держави. Коли б не було того „вбивства характерів", то, на думку Трумана, ЗДА були б вже давно випродукували свого сателіта Землі.

Гувер твердить, що ЗДА є сильні навіть під час „кризи з сателітом"

Ню Йорк. — Колишній президент Герберт Гувер промовляв на зборах промисловців в готелі „Валдорф-Асторія" і твердив, що ЗДА є сильні навіть під час теперішньої „кризи з сателітом", яку їм вдасться в короткому часі перемогти, бо в цій країні є більше різнородних лябораторій як в решті всього світу. Колишній президент заявив, що ця країна мусить використати всі свої великі можлисості, щоб випередити СССР в будові штучних сателітів. На думку Гувера ЗДА є спроможні збудувати все те, що є потрібне до відбиття ворожої атаки. „Наша країна, казав Гувер, дістала велику перестогору, і тепер є в стані поготівля. Але я вірю, що нам вдасться випродукувати ті жахливі винаходи, потрібні до унешкідливлення ворожого нападу". Гувер твердив, що немає найменшої причини до розпачу, бо впродовж свого довгого життя він бачив, як ця країна перемагала більші кризи. Не треба дивитися на справи зі „становища хробака", тільки „зі становища птаха", — твердив колишній президент.

Айзенгавер почувається добре після перевірки стану здоров'я

Вашингтон. — Президент Айзенгавер 11-го листопада залишив армійський шпиталь в 12:06 годині по полудні і заявив журналістові, який питався про стан його здоров'я, що „почувається добре". Ще в шпиталі перед полуднем Президент конферував із окремими дорадниками в справах закордонних інформацій Артуром Ларсеном. Гадають, що темою цієї конференції була промова Президента, яку він має виголосити в середу 13-го листопада в Оклагома Си",ті, Оклагома. Президент перебув повні лікарські оглядини — перші від жовтня 1956 року. Лікарі видали бюлетень про стан здоров'я Президента, в якому стверджують, що „загальний стан його здоров'я є дуже добрий". Лікарі найбільше досліджували серце і шлунок Президента, бо він перебув серцеву недугу в 1955 році, а в 1956 році був оперований внаслідок запалення частини грубої кишки, — і не знайшли нічого хворобливого в його організмі. Бюлетень кінчається так: „Президент знаходиться в дуже добрім стані здоров'я після видужання з двох недуг". Бюлетень підписали лікар Президента генерал-майор д-р Говард Мек Снайдер і командант шпиталя „Волтера Ріда" генерал майор д-р ЛІонард Д. Гітон.

ВІДДІЛ УНС В АЛІКВІПА ПОСВЯТИВ І ВІДКРИВ ВЛАСНИЙ ДІМ

Аліквіпа, Пенсилвенія. Минулої суботи, 9-го листопада, тут відбулись врочистості посвячення і відкриття власного новозбудованого дому 120-го Відділу Українського Народного Союзу. Дім посвятив місцевий український католицький парох, після чого відбувся інавгураційний бенкет, в якому взяло участь 350 осіб. Бенкет, товстмастром якого був п. Михайло Комічак, відкрив короткою промовою голова Відділу п. Йосип Козловський, після чого п. Андрій Фейка з Карнеґі, Па., відспівав американський і український гимни. Гол. предс. УНС п. Д. Галичин, що взяв участь у святкуваннях, виголосив головну промову, підкресливши м. ін., що 120-ий Відділ може тепер похванитися не тільки найкращим і наймодернішим із союзових домів, але і одним з перших місць у виконуванні своїх організаційних та громадських обов'язків. Доказом цього може послужити його участь в теперішній організаційній кампанії, в якій Відділ уже здобув 37 нових членів, хоч його організаційна квота виносила 16 членів. У врочистостях взяв участь також заст. гол. предс. адв. Михайло Пізнак, який у своїй промові ствердив, що в організаційних рядах цього Відділу, який тепер нараховує 270 членів, становлять більшість діти і внуки тих перших піонерів, які з любови до свого українського народу 40 років тому клали основи під цей Відділ.

Трьох з цих піонерів, що залишились між живими, та які мають всі причини пишатися започаткованим ними ділом, представив п. Комічак: першого голову Відділу і б. головного радного УНС п. Юліяна Монастирського та п. Василя Монастирського і п. Миколу Деленка, довголітнього касира Відділу. Цей уряд займає тепер його син, п. Михайло Деленко. Уряд секретаря Відділу займає п. Волтер Рефт, син першого і довголітнього секретаря Відділу сл. п. Олекси Рефта. У мистецькій частині програми виступав баритон Андрій Фейка та гумористи Буряк і Блажевський з Мекіс Ракс. Відповідне привітання для Відділу виголосив приявний на врочистостях гол. радний УНС п. Андрій Джула. Між приявними на бенкеті, яких представлено публіці м. і. були: бувша заступниця головного предсідника УНС п-ні Марія Малевич, шеф місцевої поліції п. Чарлз Сорока, що виголосив коротке привітання, голова Т-ва Українських Професіоналістів п. Честер Монастирський та його попередник інж. Євген Волошин, посадник міста Ембридж п. Волод. Паник та адв. Петро Ґулик з Йонґставн і шериф того міста п. Мих. Ярош. Окремо були представлені репрезентанти Відділів УНС 161-го і 276-го з Ембридж, 53-го з Питсбурґу, 91-го з Мекіс Ракс, 63-го з Форд Сіті. 109-го з Бентлівіл, 230-го з Йонґставн та 180-го з Акрон. Ґратуляційну телеграму для Відділу надіслала заст. гол. предс. п-ні Ґеновефа Жеребняк, перешкоджена, щоб взяти особисту участь в урочистостях.

В неділю, 10-го листопада, п. Д. Галичин і адв. Мих. Пізнак, в товаристві гол. радного А. Джули відвідали ще „Союзове Місто" Форд Сіті, де 63-ій Відділ УНС також завершує будову репрезентативного свого власного дому.

ДИМІСІЇ ЖУКОВА БУЦІМ-ТО ЗАЖАДАЛИ САМІ СТАРШИНИ СОВЄТСЬКОЇ АРМІЇ

[М]осква. — Компартія СССР викинула маршала Георгія Жукова з його становища міністра військових справ і з Центрального Комітету та з Президії партії щойно після того, як проти Жукова виступили спершу самі його недавні товариші зброї, найвищі старшини совєтської армії — говориться в колах закордонних дипломатів і журналістів у Москві. За інформаціями, що ними ці кола розпоряджають з різних джерел, Жуков мав набрати за останній рік такої самовпевнености і зарозумілости, що між ним і іншими совєтськими маршалами, генералами й адміралами приходило до щораз більшого відчуження та конфліктів. Їм трудно було до Жукова дістатися, їхні проєкти і суґестії не стрічали поважного розгляду, до них самих Жуков почав ставитися звисока, водночас їх дратувала автореклема Жукова та кампанія його прибічних лизунів . У цих справах пішли були вже раніше скарги до Центрального Комітету партії, але Жуков вмів паралізувати їх, не допускаючи взагалі до їх розгляду. Проте в Центральному Комітеті були, як повні члени чи їх заступники, також інші високі старшини сов. армії і вони ці справи розголосили. Головно проти Жукова мали виступити у Хрущова маршали Малиновський, Конєв, Рокосовський, Єременко, Тимошенко і Бірьюзов, як теж адмірал Горшков і кількох генералів. Хрущов — каже ця версія — радо вхопився за цю нагоду позбутися Жукова, як потенціяльного суперника до влади, і пустив в рух партійну машину. В жовтні відбулася тайна сесія Центрального Комітету компартії, скликана Хрущовим спеціяльно для цієї цілі, де військові антаґоністи й суперники Жукова виступали один за другим з оскарженнями проти нього. Тоді він сам, за привичним большевицьким звичаєм, „признав" свої „помилки" і каявся. Звертають увагу, що так і досі офіційно не оприлюднено докладного часу, коли відбулись наради ЦК і скільки було засідань в цій справі.

Кеннан твердить, що позиція Хрущова слаба

Лондон. — Джордж Кеннан який був американським амбасадором у Москві в рр. 1950 до 1952 і має опінію одного з кращих знавців Сходу Европи, висловив погляд, що, хоч назверх Нікіта Хрущов осягнув ніби цілу низку перемог, які скріплюють його владу, але насправді він „щораз більше ізольований і вітри, що віятимуть довкола нього, будуть щораз морозніші". Він арґументує ту свою тезу відчужуванням від „центрального політичного процесу" компартії СССР підсовєтської інтеліґенції, промислового керівництва та старшинського корпусу. Він твердить теж, що осяги, які зробили Совєти, сталися коштом величезних жертв, які тяжать на совєтському політичному й економічному житті, та що економічні осяги відбились неґативно на політичній єдності внутрі СССР. Кеннан твердить також, що поза партією є більше фахівців та інтелектуалів, як в самій партії. Він передбачує теж щораз більші труднощі для дальшої совєтської індустріялізації. Джордж Кеннан заанґажований на рік для читання лекцій в Оксфордському університеті в Англії, а в системі Бритіш Бродкестінґ Корпорейшен виголосив доповідь на тему „Росія, атом і Захід".

Европейські країни НАТО критикують його стратегію

Париж. — Дві маленькі, але ж стратегічно дуже важливі країни НАТО, Бельгія і Голляндія виготовили меморіял до Військової комісії Генеральної Асамблеї НАТО, зложеної з 150 репрезентантів парляментів 15-х держав, членів НАТО. Безпосередніми авторами того меморіялу є бельгійський посол Альберт Джілсон і голляндський генерал Міхаєль Кальмаєр. Вони критикують стратегічне плянування НАТО, базоване головно на атомовій обороні, закидаючи тому плянуванню, що воно виходило з світогляду заморських стратегів — Англії й Америки, які не брали під увагу ані психіки ані оборонних інтересів континентальних европейських членів НАТО. Тому ці дві малі країни наче виступають речниками всіх інших континентальних держав НАТО. Вони домагаються конкретно перенесення постійної військової Комісії НАТО з Вашинґтону до Парижу, щоб усі інші члени НАТО мали більший вплив на формулювання стратегії НАТО. Зокрема, цей меморіял підтримує становище головного команданта НАТО генерала Лориса Норстеда, який виступив був в обороні сильної наземної армії в Европі. Як на приклад, що стратеги НАТО замало рахуються з думкою континентальних членів тієї Організації, вказується на заскочення всіх англійською Білою Книгою, в якій Англія за одностороннім рішенням заповіла зменшення своєї армії на европейському суходолі та перехід до атомової стратегії.

СЕКРЕТАР РІЛЬНИЦТВА ЗДА У ЙОРДАНІЇ

Езра Тефт Бенсон (ліворуч), секретар рільництва ЗДА відвідав під час свого перебування в Йорданії йорданського короля Гуссейна і мав з ним довшу розмову на тему сучасної політичної ситуації на Близькому Сході.

ЗДА ПРОПОНУЮТЬ НОВИЙ ФОНД В ОН ДЛЯ ВІДСТАЛИХ КРАЇН

Об'єднані Нації. — З'єднені Держави запропонували Об'єднаним Націям, щоб створити шляхом добровільних паїв 100-мільйоновий фонд для допомоги відсталим країнам для їх господарського розвитку. Відповідний внесок сформульовано на письмі й роздано всім 82 делеґаціям в Об'єднаних Націях. При Об'єднаних Націях існує програма так званої технічної допомоги і на цю програму проєктовано в бюджеті ОН на найближчий рік 30,000,000 долярів. У 1956 році цей фонд мав би зрости до 50 мільйонів долярів. ЗДА пропонують додати до тієї цифри з добровільних зголошень ще дальших 50 мільйонів долярів. Вони були б призначені головно для розшуків нових джерел води в пустинних країнах, для відкривання нових мінеральних копалень, для добування нових джерел сили як теж для деяких найважливіших для даних недорозвинених країн промислових об'єктів. Таким чином цей 100-мільйовий фонд мав би посередні завдання поміж програмою технічної допомоги, яка у практиці зводиться до порад, та поміж фінансуванням великих промислових закладів, що їх переводить Світовий Банк. Ціллю того нового фонду ОН було б заохотити приватний капітал поцікавитись можливостями інвестицій в нерозвинених країнах. Приватний капітал — заявив предсавник ЗДА в Економічній і Фінансовій Комісії ОН, яка займається цими справами, конґресмен Волтер Джуд, республканець з Міннесоти, приватний капітал мусить бути істотним основним джерелом господарського розвитку в нерозвинених країнах. Він пояснював подробиці цього пляну на окремій пресовій конференції. Справу має в детайлях розглянути згадана Комісія Об'єднаних Націй, — але вирішення справи прийшло б щойно перед скликанням звичайної сесії ОН в найближчому році. Ця справа стоїть у тісному зв'язку з пекучими потребами східних країн, в яких економічний стан і життьовий рівень населення стоять на жалюгідному низькому рівені і через те стають джерелом безперервного політичного ферменту, що його використовує Москва для своєї підривної пропаґанди та для грання ролі „опікуна" тих азійсько-африканських країн.

Сирія конферує з ЗДА, водночас інспірує заколот в Йорданії

Об'єднані Нації. — В минулому тижні — як довідуються тепер часописи — на тереі Об'єднаних Націй відбулися довірочні розмови поміж американськими та сирійськими дипломатами задля поправлення взаємин. І так асистент державного секретаря для середньо-східніх справ, Вільям Ронтрі мав довгу розмову з міністром закордонних справ Сирії Салягу аль-Бітаром, а пізніше конферував з сирійським міністром американський амбасадор в ОН, — Генрі Кебот Ладж. Саляг аль-Бітар відлетів наприкінці тижня назад до Сирії. Від минулого літа між ЗДА й Сирією дуже напружені відносини, бо після того, як сирійський уряд видалив із Сирії трьох членів тамошньої американської амбасади, державний департамент зажадав відкликання з Вашинґтону сирійського амбасадора д-ра Фаріда Зеннеіде, а американський амбасадор у Дамаску Джеймс Муз не вернувся туди з ферії. — Тим часом у самому Дамаску відбулась в минулий понеділок 11-го листопада кількатисячна вулична демонстрація сирійських студентів і арабських втікачів із Палестини з криками й окликами проти йорданського короля Гуссейна. Юрба кричала під його адресою „зрадник" та домагалася його смерти. Демонстранти стояли під очевидним впливом єгипетсько-сирійської пропаґанди, яка твердить, що уряд Йорданії тайком переговорює з Ізраїлем. Сам король Гуссейн найрішучіше заперечив цьому, — натаврувавши гострими словами цю „кампанію брехні й наклепу". Закордонні обсерватори в Сирії твердять, що концентрація турецьких військ над сирійським кордоном стоїть саме у зв'язку з острахом, що Сирія захоче перевести збройний переворот в Йорданії.

Серед комуно-польської молоді почалась „чистка"

Варшава. — Заповіджена комуно-польськими лідерами „чистка" в своєрідному польському комсомолі, який називається офіційно „Звйонзек млодзєжи соціялістичней" (ЗМС) почалась розпорядком, що всі члени тієї організації мусять вимінювати старі членські карти на нові. У практиці це означає перехід через новий „скринінґ", в якому будуть викидати з рядів організації всі „неблагонадійні" елементи. Однак — за коментарями закордонних обсерваторів в Польщі — практично буде дуже трудно і навіть ризиковно перевести „чистку" дуже радикально, просто тому, що вона грозить взагалі ліквідацією тієї організації внаслідку замалого числа членів. Вправді з самого початку заснування „народної" Польщі, себто комуно-польського режиму, ця організація нараховувала коло мільйона членів, але пізніші чистки, як також минулорічні події в Польщі, серед яких члени ЗМС масово зголошували своє виступлення з організації, їх теперішнє членство скорчилось до неспобна 100,-000 на всю Польщу.

В АМЕРИЦІ

● **Проф. д-р Пол Додлі Вайт,** промовляючи на прийнятті у Медичному Центрі в Джерзі Сиґі, Н. Дж., сказав, що президент Айзенгавер знаходиться в „дуже доброму стані, бо він є інтеліґентним пацієнтом, який дбає про те, щоб вага його тіла не збільшувалася, а також виконує відповідні фізичні вправи". Д-р Вайт лікував Айзенгавера, коли він захворів на коронарну тромбозу.

● **В середу Гаррі С. Труман** має промовляти на прийнятті, що його влаштовує Американський Жидівський Комітет і Антидефамаційна Ліга в готелі „Валдорф - Асторія" в Ню Йорку. Під час цього прийняття Труман буде відзначений Річною Нагородою Оборонця Людських Прав. Цю нагороду дають тому американцеві, який найбільше заслужився на полі оборони ідеалів американської волі.

● **Славний** американський бейзболовий грач Сечел Пейдж, який дожив поважного віку, сказав, що хто хоче молодо виглядати, не повинен їсти печеного та смаженого м'яса, а натомість пити багато овочевих соків, і ніколи не поспішати, як це люблять робити американці.

● **Церковна влада** видала дозвіл урядовцям натуралізаційного уряду ввійти до жіночого монастиря чину Клярисок і відобрати присягу для оформлення громадянства від сестри того чину 81-річної Марґарет Мері, яка була важко хвора. Марґарет Мері не виходила поза мури монастиря від 1896 року, коли вона вступила до того Чину, бо його членам не вільно зустрічатися з людьми зі світу.

● **Уряд Публічного Здоров'я** повідомляє, що 45,000,000 осіб у віці нижче 40 років ще не нащепилося проти поліо. Всіх осіб нижче 40 років є в цій країні 109 мільйонів, з того нащеплених вже 64 мільйони. В цьому році захворіло на поліо 1,937 осіб, а в минулому році — 6,051.

В Ню Йорку відбулося відкриття виставки праць учнів Української Мистецької Студії з Филаделфії

Ню Йорк. — В неділю, дня 10 листопада ц. р. в залях Літературно - Мистецького Клюбу при Другій Евні відбулося відкриття виставки праць слухачів Української Мистецької Студії з Филаделфії, влаштоване для відзначення 5-річчя існування Студії. У виставці взяло участь 32 молодших і старших учнів Студії із 104 експонатами. Виставка триватиме до 24 листопада ц. р. Засновниками і керівниками Студії є українські мистці і педагоги Петро Андрусів й Петро Мегик. Крім них працюють в цій Студії учителями д-р Роман Голубінка, Володимир Кивелюк і Степан Рожок.

● **Наново вибраний** нюйоркський посадник Роберт Ф. Ваґнер відлетів із дружиною і 4-ма приятелями до Бразилії, де буде відпочивати 14 днів. Перед відлетом він заявив, що буде працювати як посадник і не старатиметься ані про становище сенатора, ані про жадне інше федеральне становище.

У СВІТІ

● **Папа Пій XII** виголосив велику промову до 70-х делеґатів Міжнародного конґресу моди, який відбувається в Римі. Папа признав природний і позитивний гін людини до прикрашування свого тіла і придумування щораз нових змін в одягах для піднесення їх естетичної вартости у згоді з даним часом і мистецькими напрямками. Проте, він натаврував екстраваганції в моді та непристойність і навіть безсоромність деяких жіночих одягів.

● **Ливанський прем'єр Самі ес.Сольг,** після довшої перерви, скликав пресову конференцію, на якій жалівся перед закордонними журналістами, за ніби перебільшування та роздування випадків неспокою в Ливані. Один з журналістів запитав його, чи він уважає, що це нормальне явище, коли раз на тиждень вибухає десь бомба. Прем'єр нічого не відповів на це. Ливан — маленька країна з півтора мільйоновим населенням, в тому числі 120,000 бездомних палестинських втікачів і 30,000 автохтонних безробітних, і тому комуністи та анархісти мають там вдячне поле діяння.

● **Віллі Брандт,** соціялістичний посадник Західнього Берліну, висловив острах, що східньо - німецький комуністичний „уряд" хоче цілком відрізати Західній Берлін від його східньої підсовєтської частини. Він заявив, що всі берлінці були б надзвичайно вдячні президентові Айзенгаверові, якби він прилетів до Берліну бодай на кілька годин. Це була б, мовляв, величава манифестація, що Захід пам'ятає про Берлін.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ДОРОГОЦІННИЙ ЧАС

„Пам'ятайте, що час це гроші. Той, хто може заробити за день десять шилінґів своєю працею і виїжджає або сидить безчинно половину цього дня, то, хоч він витратить тільки пів шилінґа впродовж цієї розваги чи бездіяльности, цього він не повинен вважати за єдиний видаток; на ділі він витратив, чи радше викинув ще додатково п'ять шилінґів". Це — дослівний переклад слів Бенджаміна Френкліна з-перед 200 років, і з них перша фраза — „час це гроші" — прийнялася і постійно повторюється, як одна з наймудріших сентенцій.

Сьогодні цю фразу треба було б відповідно змодернізувати, власне доповнити, бо час тепер уже не тільки гроші, але й куди більша вартість. Вже в другій світовій війні Гітлер своїм „бліцем" намагався — на щастя, марно — перерішити її вислід, а сьогодні, в атомовій і ракетній добі, час може відіграти ще рішальнішу ролю. Добре схопив цю проблему „Ню Йорк Таймс", коментуючи останній виступ президента Айзенгавера на тему науки і оборони. Згадуючи твердження Президента про теперішній стан оборони країни та про її потреби, цей щоденник коротко завважує: „Немає сумніву, що ці потреби можуть бути задоволені, якщо наша Земля не експльодує впродовж найближчих кількох років".

Ці слова віддзеркалюють всю грозу теперішньої доби, в якій час уже не тільки гроші, не тільки мир і воля, але й порятунок та життя. В такій ситуації було б непростимим гріхом втрачати час, бо така втрата може означати загибіль.

Очевидно, що така оцінка часу відноситься до державної політики, але значення часу незмірно збільшилось також і в житті кожної одиниці та кожної суспільної групи. Це варто пам'ятати головно нам, українцям, які у відношенні до часу вже мають свою репутацію „пізніх Іванів". Ми любимо спізнятись у щоденному житті, ми є в постійному конфлікті і з календарем і з годинником, а коли мова про наші зусилля, як спільноти, то ми часто робимо враження тих, що хотіли б з тачкою не відстати від міжнародного експресу.

Пригляньмося під цим кутом зору до деяких конкретних справ нашої американсько-української спільноти. Крім того, що ми, як громадяни Америки, беремо, або бодай повинні брати повну участь у її всебічному розвитку і змаганнях, ми маємо ще одну, для нас, як спільноти, найголовнішу мету: допомагати українському народові в його боротьбі і в його змаганнях до національної волі та державної незалежности і соборности. Це завдання стоїть перед нами так довго, як довго існує наша спільнота в цій країні, і не можна сказати, що цій справі не віддано багато уваги, багато труду, зусиль і грошей. Все ж таки можна б сподіватися, що саме сьогодні, під такою величезною загрозою, включно із нехай навіть перебільшеною загрозою експльозії нашої пляніти, наша увага до визвольних проблем українського народу буде більшою і ефектовнішою, ніж вона є тепер.

Ми маємо ще безліч всіляких потреб. Наша акція ширення правди про Україну та боротьби проти ворожих брехонь перебуває все ще, можна сказати, в пеленках. Ми маємо заледве кільканадцять поважніших англомовних праць про Україну, в більшості виданих старанням і коштом УН-Союзу, хоч потрібна ціла бібліотека, щоб промостити тій правді шлях до перемоги. Ми маємо безліч інших подібних потреб, з яких можна було б бодай частину задовольнити, якби ми задовольнили підставову: потребу відповідних фондів. В наших обставинах саме цю потребу можна було б найлегше задовольнити, але ми її пропорційно найменше задовольняємо. Важким обвинуваченням проти нас у цій справі є кожнорічні кінцеві підсумки Народного Фонду.

Тим часом, час наглить. Сьогодні світ дрижить у своїх основах, всі народи і країни вживають надзвичайних заходів, щоб використати дорогоцінний час перед завжди сподіваним і в теперішніх обставинах неминучим вирішенням долі світу, а ми, правду сказавши, ще навіть не почали як слід виконувати те, що повинні виконати у відношенні до українського народу та його змагань. Як довго ми маємо з цим отягатись, як довго маємо відкладати публікацію важливих для української визвольної справи матеріялів, як довго маємо тюпати з нашою тачкою за міжнародним експресом? Та ж поки ми сплатимо гіпотеку за хату чи рату за автомобіль, може — як пише „Ню Йорк Таймс" — земля експльодує разом з нами і всім нашим доробком. Очевидно, що того розвитку ми не перерішимо, але ми повинні зробити 'сума таких виконаних повинностей дасть у результаті те, що не тільки Землі не загрожуватиме експльозія, але й буде на ній воля, справедливість і мир для всіх.

ЯК БУЛЬКА НА ВОДІ...

Ще дві нові сенсації сколихнули світ і звернули його увагу до Москви: другий сателіт, що враз із псом Кудрявкою-Лімончиком робить їй ні не найкращу за 40 років існування совєтської влади пропаґанду, і скандальна справа з вигнанням із большевицького олімпу „героя з героїв", маршала Жукова — справа, яка робить Москві дуже лиху пропаґанду і яка мала б, нарешті, переконати надміру довірливих людей у тому, що суть комуністичної диктатури ані трохи не змінилась.

Про гріхи Жукова, які нібито стали за причину його непочесного „абшиту", читачам „Свободи" вже відомо: „недостатня партійність", „втрата партійної скромности", плекання культу своєї власної особи, нахил до авантюризму, порушення ленінських принципів керівництва збройними силами. Коротко кажучи, Жуков — „не оправдав довір'я партії". Пригадаймо, що з такою самою налiпкою вилетіла за Сталіна на той світ не одна тисяча „партійних товаришів", які з тих чи інших причин перестали йому подобатись.

Чотири рази відзначений званням героя Совєтського Союзу, обсипаний усіма орденами та медалями, переможець над Гітлером — маршал Жуков пропав, як булька на воді, як пропали мільйони сірих підсовєтських обивателів, що ні сном, ні духом супроти совєтського режиму не завинили...

Отже, останній акт кремлівської трагікомедії ставить крапку після довготривалої дискусії у пресі західнього світу на тему: чи не прийде колись в постаті маршала Жукова совєтський Бонапарт, який розжене кремлівську верхівку, встановить військову диктатуру і поведе Совєтський Союз по лінії демократичних прагнень поневолених Москвою народів.

Як то заведено ще за Сталіна, вигнання Жукова одноголосно схвалили всі (в тому числі й він сам) члени хрущовської президії КПСС, всі генерали й маршали, бойові друзі і недрузі Жукова. „Весь совєтський народ" на численних мітинґах також ухвалив одноголосно свого недавнього буцімто улюбленця загнати туди, де козам роги правлять...

Маршал І. Конєв, недавній приятель Жукова, з наказу Хрущова, негайно ж видрукував у „Правді" (3 листопада) статтю, в якій розвінчав Жукова, як полководця, і побіжно розкрив деякі цікаві епізоди з останньої війни, що їх офіційна совєтська історія досі змальовувала в зовсім іншому світлі. Очевидно, з цією статтею варто познайомитися.

Затоптуючи в болото свого командира, Конєв заявляє, що особливо грубих перекручень допустився Жуков у справі підготови старшинських кадрів; що він відривав армію і фльоту від компартії, зводячи партійні організації на рівень суто просвітніх органів; що він виголошував неуґрунтовані заяви щодо совєтської військової науки та розбудови збройних сил; що він критикував військовий статут — одним словом, „дивився на совєтську армію, як на свою особисту власність". Конкретного про гріхи Жукова не сказав Конєв нічого — не вияснив, яких саме перекручень він допустився у підготові старшин, що саме казав про совєтську військову науку, як і чому критикував статут. Усі обвинувачення Конєва — звичайна сталінська демагогія, яка з опінією народу не числиться. Поїдять, мовляв, те, що дамо.

Конкретніше висловився Конєв у своїй статті, розвінчуючи Жукова, як прославленого полководця.

„Збоку Жукова, — пише він, — було принаймеше нескромно чванитися своїми заслугами. Жукову слід було б пам'ятати, що в його діяльності було немало помилок ще перед війною, коли був він начальником генерального штабу і відповідав за стан і бойову готовість армії". Сталін — заявляє Конєв, — неправильно оцінював воєнно-політичну ситуацію напередодні війни, але не можна тільки цим пояснювати наші невдачі в першому періоді війни. В тому, що прикордонні округи напад німців застав зненацька, обвинувачує Конєв свого командира Жукова, бо, мовляв, „у його посіданні були незаперечні дані про реальну загрозу збоку фашистської Німеччини".

Але того ще мало. Це Жуков, твердить Конєв, винен у тому, що перед війною в розбудові збройних сил наголос ставилося на творенні великих механізованих з'єднань, але не бралося при тому до уваги забезпечення їх кадрами фахівців.

Жуков, — заявляє Конєв, — незаслужено приписує собі особливу ролю в опрацюванні пляну розгрому німецьких військ під Сталінґрадом. А після перемоги під Сталінґрадом взимі 1942-43 року, коли створилась вигідна ситуація для знищення т. зв. Дем'янського угруповання німців, Жуков невдало використав цю ситуацію, внаслідок чого наступ совєтської армії не завершився успіхом і вона зазнала тяжких втрат, а німецькому командуванню вдалося вивести свої з'єднання з Дем'янського кітла.

Наприкінці березня 1944 р. — пише Конєв, — коли совєтська армія на Правобережжі України оточила велике угруповання німців і мала змогу, знищивши його, не допустити прориву його в сторону Львова, Жуков, як командувач 1-го Українського фронту, „не вжив відповідних заходів", внаслідок чого німецьке угруповання прорвалось і вийшло на захід. Помилка Жукова, мовляв, уможливила німцям створення нового фронту оборони на підступах до Львова.

„Тов. Жуков, — пише Конєв, — претендує на визначне місце в Берлінській операції, нескромно вважаючи, що 1-ий Білоруський фронт, яким він командував, відіграв рішальну ролю. Столицю Німеччини, — твердить Конєв, — здобули війська 1-го Білоруського і 1-го Українського фронтів під керівництвом партії".

Щоб представити Жукова, як пихатого самохвала, Конєв пригадує наостанку замовлену „маршалом-переможцем" і виставлену з його наказу в центральному військовому музеї картину, де на тлі Бранденбурзької брами і палаючого Райхстаґу змальовано його на білому коні, під ногами якого валяються прапори Німеччини. „Ну, просто тобі Юрій Переможець!" — потішається Конєв.

До речі буде пригадати дещо з характеристики, яку не сам собі давав Жуков, а яку в 1952 році — за апробатою кремлівських диктаторів, в тому числі й Хрущова — дала йому совєтська енциклопедія. В цій предовгій і високохвальній характеристиці, між іншим, читаємо: „...В 1941 р. на Жукова була покладена відповідальність за оборону підступів до Москви (якою то обороною так хваляться большевики — ред.) ... в 1942 р. він брав участь з розгромі німців під Сталінґрадом..., в 1943 р. координував дії фронтів у прориві бльокади Ленінграду... командував військами 1-го Білоруського фронту, які при участі військ 1-го Українського і 2-го Білоруського фронтів, здійснюючи геніяльні сталінські пляни, в травні 1945 р. заволоділи Берліном... він же прийняв 8 травня 1945 р. капітуляцію німців..."

Про Жукова з останньої війни відомо, що це був генерал, який любив воювати „великою кров'ю". Солдатів він не жалів, і перемоги здобував горами їхніх трупів. Сталін, злякавшись його широкої популярности серед старшинських кадрів, у 1948 році усунув його на підрядне становище. Хрущов його реабілітував, а після того, як він допоміг розправитися з Молотовим-Маленковим - Каґановичем, ввів до найвищого партійного органу. Проте в ролі міністра оборони і члена Президії КПСС Жуков, імовірно, запишався і почав виявляти ознаки незалежности, чи пак „недостатньої партійности". Це, як і Сталіна, заалярмувало комун. диктаторів. Немає сумніву, що пошкодила при цьому Жукову і його популярність закордоном. І тоді вдарили його так, як вміють бити в Кремлі. За приписом Сталіна: „не зважаючи на особи і титули".

І найбільший герой „вітчизняної війни" тріснув, як булька на воді.

В. С-ко

ФРАНЦІЯ ПЕРЕД ВАЖКИМ ІСПИТОМ

Прикро і трохи парадоксально звучить слово „іспит" у відношенні до країни, про яку вже Юлій Цезар писав тому 2.000 років, та яка дала історії Карла Великого, Людовика XIV і Наполеона І, яка довгими роками була провідною державою у політичному світі і яка по нинішній день займає одне з найперших місць своєю культурою. А проте, сьогодні Франція опинилась знову над берегом фінансового банкрутства, всередині вона політично слаба й хитка, а назверх тільки підтримці своїх англомовних союзників завдячує свій — таки дуже надшарпаний — великодержавницький престиж.

В половині минулого тижня закінчився у Франції найдовший після війни 5-тижневий період урядової кризи і після невдалих спроб чотирьох інших видатних французьких політиків — почав урядувати новий прем'єр Фелікс Ґайляр, на чолі 23-го з черги уряду. Він має за собою різні „плюси", які оптимістично настроюють деяких коментаторів тієї події. Він має 38 років, має запал амбітного політика, який вперше дістав таке високе становище, проявив велику енерґію і цивільну відвагу на становищі міністра фінансів в останньому уряді Моріса Бурже-Монорі, що впав 30 червня ц.р. Він здобув собі ім'я доброго фахівця податкової політики і взагалі першорядного знавця французької економіки, не є безпосередньо відповідальний ні за які важкі помилки своїх попередників (війна в Індо-Китаї, виправа проти Єгипту, війна в Альжирі) і зібрав у своєму кабінеті представників чотирьох великих партій від соціялістів на лівому крилі почерез центро-лівих соціял-радикалів і центро-правих католицьких народних республіканців аж до правих незалежних включно. Однак, найповажнішим атутом в його руках супроти дійсних і потенціяльних опонентів є така розпучлива ситуація Франції, що президент Франції 74-річний Рене Коті, дорученши місію творення уряду Феліксові Ґайлярові, водночас загрозив був партіям, що він, Коті, на випадок продовження кризи, зречеться президентури і подасть французькому народові причини, які його примусили до такого розпучливого кроку. Ці причини відомі всьому світові і кожному французові: не так кепська конституція, як радше погані партійно-політичні „манери" у післявоєнній Франції. Витворились вони в складній атмосфері, що сприяла народженню крайніх течій: страх перед сильною виконною державною владою від часів великої Революції та Наполеонського цісарства, трикратний наїзд німців протягом 50 років (1870, 1914 і 1940), втрата всіх заморських посілостей в Азії і загроза втратити їх тепер в Африці, хитання між страхом перед німцями та конечністю тісно співпрацювати з ними в економічній та військово-політичній ділянках, трудність повірити, що Франція перестала бути найбагатшою в Европі країною, а стає найбіднішою, психологічна трудність переставитись на нові рейки думання і діяння.

Дві болячки складаються безпосередньо на ситуацію у Франції, з якої найкращі французькі голови не знають виходу. Припинення американської післявоєнної допомоги і трирічна війна в Альжирі привели до повного вичерпання державних грошових резерв та до дефіциту бюджету за останній рік у головокружній сумі 800 більйонів франків, що дорівнює кругло 1,800,000,000 долярів. Цей уже хронічний бюджетовий дефіцит, втрата середньо-східніх експортових ринків і перевага імпорту над експортом (по 100-150 мільйонів долярів дефіциту місячно) та щорічний непродуктивний видаток на мінімум один більйон долярів на війну в Альжирі знецінили французьку валюту і створили чорну валютову біржу, на якій спекулянти скуповують чужі валюти, даючи вищі ціни у франках, ніж їх дають банки. Переведена в половині серпня ц. р. офіційна девальвація франка з 350 франків за 1 доляр на 420 франків за 1 доляр давала спершу дуже добрі наслідки, скеровуючи продавців чужих валют до банків, але остання п'ятитижнева криза знівечила вартість тієї реформи, бо на чорній біржі франк упав до 470 за 1 доляр, і тому ця поважна різниця курсу зробила аґентів чорної біржі, які чигають на продавців валюти по всіх залізничих стаціях, по готелях і під мурами банків, пошукуваними контрагентами туристів. З упадком вартости франка ростуть ціни на всі товари щоденної потреби. Із зростом цінника прожитку зростає натиск робітників і урядовців, які вимагають підвищення платні. А ці перегони між промисловими та сільсько-господарськими цінами і заробітковими платнями — це головне джерело інфляції. Замороження цін і платень викликало сильний фермент серед робітників і хліборобів. Як тепер дасть собі раду з ним Ґайляр, уже не в

(Закінчення на стор. 4-ій)

Юрій Старосольський

ІСТОРІЯ БАТЬКІВ НАШИХ

Інколи здається нам, що істота історії — в її давнині, в її віддалености від теперішнього дня, в її джерелах, що криються в старих літописах чи музейних архівах. А проте, якийсь особливий чар лежить власне в історії часів, що не засвідчені нам безпосередньо самими їх учасниками і творцями і що в нас самих живуть ще як спомин дитячих літ.

Такі сповнені чару є часи наших свіжих ще визвольних змагань, а в них нашої Стрілецької епопеї.

Це — історія батьків наших. Але це й наша історія — цього середнього тепер покоління. Адже й ми переживали її, коли прощали батьків наших у невідому дорогу, коли ждали їх, коли плакали з матерями за тими, що не вернулися, коли молились, надіялись, розпачали, а потім присягали продовжувати діло.

Ось ця жива історія батьків наших — і наша — стає перед нами особливо в новій книзі Степана Ріпецького „Українське Січове Стрілецтво" („Червона Калина", Ню Йорк, 1956).

Можна писати історію, реєструючи події й дати, можна створити науковий твір повний філософічних міркувань, доступний і потрібний для вибранців, можна дати тенденційну політичну пропаґанду, або й цікаву повість, користуючись правом „поетичної свободи".

І можна дати твір об'єктивно правдивий, науково стислий, а проте писаний зі серцем, з любов'ю до предмету і з відчуттям тих ірраціональних сил, що творили історію наперед в умах людей заки виявились у ділі; можна вжити слів, що із реєстру подій і дат зроблять живе оповідання і дозволять читачеві сприймати дійсність як повість; можна писати історію, але дати читачеві кусок його власного минулого.

Це можна... Але я думаю, що це дуже трудно. Зате, коли вдасться, виходить твір особливо цінний.

Я думаю, що „Українське Січове Стрілецтво" — такий цінний твір. Автор його — сам бувший усусус — сам бачив і співтворив зовнішні події, але знав і відчував їх внутрішній зміст; він знав головних акторів цієї історії не тільки як отаманів чи стрільців, але й як людей з їх хотіннями, помилками, почуваннями та ідеалами. Це напевно дало йому корисне положення як історика, але й було не абиякою небезпекою для об'єктивности твору. Мені здається, що автор зумів виминути цю небезпеку щасливо: суб'єктивний підхід, без якого ще досі ніхто не написав історії, в нього яскравий у у любові вибраного предмету, але вміло здержливий і без шкідливої тенденційности в оцінці. Автор починає своє оповідання тими роками й подіями, які творили підложжя формування ідеології Українського Січового Стрілецтва, а кінчає тими роками й подіями, які виростали вже на стрілецькій традиції на поверхні громадського життя чи в підпіллі у новій займанщині. Між цими межовими знаками автор дає самий чин, стрілецьку епопею, від формування перших відділів УСС до історії СС і до останніх збройних подвигів уже навіть після катастрофи. Перед нами пересуваються картини: відбуваються бої — формуються ідеї — рішаються проблеми — лунає стрілецька пісня — говорять і діють, живуть і гинуть, тужать і радіють і пишуть листи простими словами люди. Так, як ішла історія УСС... Так, як продовжувалась українська історія... Адже тоді, каже автор, коли наприкінці вересня 1914-го року в боях з москалями були вбиті перші Українські Січові Стрільці, коли вперше від бою під Полтавою пролилась на історичнім побоєвищі українська кров за Україну... тоді „нав'язано перевану нитку в 1709 році української боротьби проти Московщини".

Хто хоче вчитися з історії, цієї „вчительки життя", той знайде в книзі „Українське Січове Стрілецтво" практичну науку про те, як — не в мрячній давнині, а в модерних часах — родиться й росте ідея, як втілюється в чин, як окремі люди-одиниці співтворять історію, як ведуться змагання політичних сил, снуються інтриґи і програє або перемагає правда. Знайде — якщо хоче вчитись — практичний приклад політичної техніки й процесу.

Багато з тих, хто був активною частиною стрілецької історії, знайдуть у цій книзі прецінний спомин, відкопають скарб і гордість життя свого. Може читатимуть її дітям і внукам своїм і гордо казатимуть: „І я там був, це й про мене книга"... Їх дочки й сини знайдуть там пригоду свого дитинства, що була дійсністю. А внуки їх і правнуки, і внуків унуки знайдуть там повість про великі події, які були невідлучною частиною нашої молодої визвольної історії.

ЗБАНОК СМУТКУ...

Збанок смутку...
Збанок щастя,
Збанок туги,
Збанок сліз —
В час недолі,
В час напасти
З-за тії гори приніс.
Збанок смутку
Розсілився,
Збанок щастя
Зледенів,
Збанок туги
Дивом взявся
На зітканні променів.
І з якого
Деревію
Пить напій
Тепер мені?
Де я, де я
Тугу звію
В нерозрадній
Кружені?...

ПАВЛО УСЕНКО

Роман Завадович

МАРІЯ МАРКОВИЧ, ЯК ВИХОВНИЦЯ

(2)

З поданого уривку бачимо, як захоплювалася Марія осягами Богдася, як раділа, аж забожилася, що українська мова та патріотичне виховання її синка будять врешті національну свідомість у „одвалих" українців. Для більшого ефекту вона часто одягала його згідно з тодішньою романтичною модою по-козацькому („Він тепер справжній запорожець у червоних штанях, широких, як море, і у чоботи штани, а чоботи нові з закаблуками, з червоною випусткою... Як надіне, то кажуть: коли б трохи довгію, то зараз як з Криму повернувсь").

Материнсько-виховну ролю Марії схарактеризував по її смерти другий чоловік Михайло Лобач-Жученко такими теплими словами: „У вихований і освіту Богдася вона вклала всю свою душу і зробила його таким хорошим носієм ідей правди на землі, яким знаю його більше як 35 років" (Лист до Василя Доманицького, дослідника життя і творчости Марії Маркович).

Але було б помилкою говорити про виховницькі здібності Маркович тільки як матері. Незалежно від того, що Маркович зайняла одне з передових місць серед українських письменників, вона здобула собі теж не меншу славу, як основоположниця української педагогічної літератури, як перша авторка казок і оповідань, призначених для дітей і молоді.

Ще не знаємо докладно, що привело письменницю до творчости для дітей: чи ознайомлення з російськими та французькими виданнями, чи слова Шевченка, звернені до неї напередодні її виїзду за кордон 1860 р.: Гляди ж, доню, щоб ти мені написала копу-дві, або п'ять, а то й сім кіп казок", чи може ще й інші моменти, разом узяті. Але, здається, не далекі будемо від правди, коли скажемо, що Марія, як розумна мати і вдумлива виховниця свого улюбленого одинака, власним досвідом переконалася, яку важливу, незаступну ролю в вихованні дитини грає слово, казка, оповідання. Що вона розуміла потребу окремих творів, зрозумілих дітям, бачимо з того, що сама спершу вивчила матеріяли, а потім зредаґовувала їх на письмі, надаючи їм окремої приступної для дитячого сприймання форми. Отут, мабуть, треба шукати початків творчости Марії для дітей.

Готуючись писати дітям, Марія дбайливо збирала матеріяли і заставляла також Опанаса посилати їй у Париж перекази, повір'я та відомості про історичні факти „для того, що я буду писати історію для дітей... Я тепер пишу повістку „Кармелюк" (нікому не кажи!) для дітей" (Лист з 1863 р.). По цім видно, що вже тоді письменниця чітко усвідомлювала собі виховну вагу історичних тем у національнім вихованні українських дітей. Так само допомагав їй і Василь Білозерський, близький знайомий Марковичів, дораджуючи звернути увагу на слов'янські леґенди та на казки, зібрані відомим німецьким етнографом Яковом Ґріммом.

Вартість і вплив своїх творів для дітей перевіряла Марія на Богдасеві. Десь коло 1863 або 1864 року описала чоловікові з Парижу, з яким захопленням читав Богдась її „Галю", а опісля „задумавсь і замисливсь". „То добре, — зробила висновок мати-письменниця, — Може и другі дітки читатимуть. Се ж буде книжка для діток, що там піде „Галя", „Кармелюк", „Ведмідь", „Невільничка"..." Перевіряння вартости дитячого твору на основі того, як реагують на нього самі діти-читачі, належить і сьогодні до мудрої педагогічної практики.

Отож, коли генези дитячої творчости Маркович треба шукати в крузі виховних заходів коло Богдана, то свідома думка про потребу створити українським дітям їх власну, доступну їм літературу встановилася в письменниці найпевніше в Парижі, де вона близько познайомилась і співпрацювала з творцями та видавцями французької літератури для дітей і молоді, Ж. Гетцелем (псевд. Сталь), Масьє, Жюлем Верном та ін. Вона ж сама писала казки й оповідання для дітей французькою мовою (на жаль, дотепер не перекладені на українське) і вміщувала їх у дитячім журналі „Magasin d' Education et Recréation", але робила це для заробітку, необхідного для прожиття на чужині. Зате українські дитячі твори писала з душевної потреби й бажання якнайкраще послужити Україні в справі виховання її молодого покоління.

Окрасою всієї літературно-педагогічної творчости Марії Маркович є історична повість „Маруся", синтеза всього того духового добра, яке дала авторка як українським, так і чужинецьким дітям. „Маруся" написана зразу по-українському, та, на жаль, дотепер знайдено тільки фраґменти оригіналу. Маруся — це маленька героїня, що допомагає борцям за волю України і гине в цій боротьбі смертю відважних. Перекладена чи радніше перероблена на французьку мову Гетцелем-Сталем, „Маруся" з місця завоювала серця французьких дітей. Її вмить розхоплено, і треба було раз-у-раз друкувати свіжі видання. Посьогодні вийшла „Маруся" в самій лише Франції 88 виданнями. Її відзначила нагородою Французька Академія, а шкільна влада вмістила її в незмінним списку найкращих виховних творів. Згодом повість перекладено на мови німецьку, англійську (окремо в Америці 1880 р.), італійську, польську, чеську, хорватську й ін. Московською мовою вийшла „Маруся" в Петербурзі 1872 р., отже раніше від французького першодруку (Париж, 1875). Одним словом, це був твір, який здобув вийнятково велику популярність за кордоном. Завдяки „Марусі", яка навчала дітей старої Европи, а передусім Франції, любити рідний край, Марія Маркович, захована під псевдонімом Марко Вовчок, здобула европейський розголос. „Маруся" — це найбільш поширений твір Марка Вовчка і мабуть чи не найбільш відомий у світі з усіх українських творів", — писав Богдан Лепкий („Марко Вовчок", Київ-Ляйпціґ).

Коли у сторіччя появи „Народних оповідань" Марії Маркович ми вшановуємо велику письменницю за те, що вона збагатила нашу літературу ідейно і чуттєво наснаженою прозою „Шевченківського ґатунку", створила чудові образи шляхетних і героїчних у своїм терпінні жінок-протестанток проти насильства і дала неперевершені зразки народної мови-розповіді, то вшануймо її й за те, що стала вона основоположницею української виховної літератури для дітей і молоді, бо ця остання ділянка її творчости не менше важлива, як усі інші. Маркович перша дала добрий приклад своїм наслідникам, дитячим письменникам, і всій рідній спільноті, якої великої праці і витрати часу заслуговує виховання молодого покоління засобами мистецького слова.

Степан Куропась

ШИКАҐОВСЬКА ХРОНІКА

Концерт Скали - Старицького в неділю, 20 жовтня, був успішним під кожним оглядом. Заля школи св. Миколая, що має 800 крісел, була переповнена. Скала - Старицький, як артист має вже найвищу оцінку світової критики і кожний, хто був на його концерті, мусів прийти до переконання, що він на неї під кожним оглядом, заслуговує. Також і репертуар його концерту знаменито дібраний. Пісня „Засумуй трембіто", що все одних поривала, а других приводила до сліз, не може знайти кращого виконавця, від п. Мирослава Скали - Старицького, що є співаком з ласки Божої. Єдиним недоліком концерту була заля, що на того роду концерти і такого калібру артистів при такому великому переповненні тратить акустику, а це турбує мистця і публіку.

День Українських Збройних Сил відбувся в нас під двома видами. Перше було влаштоване Громадським Комітетом, під проводом ОбВУА в залі Шопена і мало всенародний характер. Почалося „Вояцьким Апелем" члена „Нової Сцени" п. Мотулка і пластунів Білинських і Гули. В мистецькій програмі взяв участь хор „Сурма" під батутою п. М. Желехівського і пані Рома Турянська виступила з літературним монтажем „Україні". Святочний реферат мав сотник В. Тимцюрак. Це свято було скромним вшануванням великих подій на Україні з-перед 40 років, а рівночасно дало ясний образ продовження тих подій через дальші українські військові формації, до УПА включно. Скромне воно тому, бо лише у власній державі можна влаштувати правдиве „Свято Зброї". Друге Свято Зброї під іменем 15-ліття УПА відбулося в залі „СУМА" і його влаштували організації ООЧСУ, СУМА та 22 Відділ Союзу Українок. На святі промовляв проф. Вовчук. Оркестра СУМА і хор цієї організації виконали мистецьку програму. В домі „Пласту" перша група мала ще бенкет, на якому промовляли професори, маґістри, полковники і інша українська емінеція з українського народного життя й праці. На бенкеті було 72 особи, і він був вмілим і традиційним українським „форумом", де люди віджили споминами „з юних літ".

„Королеву Молока" вітали ми в нашому центрі фармерського заходу в тому самому часі, як в Ню Йорку вітали королеву Англії. Газети на Сході описували щодня сукні королеви Єлисавети, а в нас через три дні 26 королев з різних стейтів Америки, всі в „модних" сніжно - білих одягах, приязно усміхалися на те, щоби здобути титул. При здвизі 100,000 осіб в Амфітеатрі найбільших яток (різні) худоби, при перегонах і пописах коней, 6 родів молочних хорів, оркестр і Фор-Ейч клюбів, народ вибирав королевою молока — Елен Картер з Вест Вірджінії, мовляв, хай нам панує на цей рік. Цьогорічна парада була дуже велика, бо була 350-літніми роковинами американського молочного поступу.

Бенкет і Баль Лікарів в суботу 26 жовтня започаткував у нашій громаді нову еру переносу нашого соціяльного життя з „давнтавну" між люди. Замкнені у своїх скромних мурах — кому ми потрібні? Хто пішле кореспондентів чи соціяльних репортерів відкривати українців? А так в середмістю, весь того роду апарат є на місці. Найтяжче спробувати перший раз. У перший раз українські лікарі, за підшептами своїх пань, дали себе намовити на готель „Ла-Сел". Товариство із 120 осіб стало на один вечір одною родиною. Під час малої програми, в якій д-ри Городиловський і Хрептовський давали вияснення чужих слів з української енциклопедії, пані мали час оглянутися і кинути оком на дорогі сукні і намиста. Музика була дорога і добра, не було часу наніщо іншого, крім танку. Взагалі, забава і бенкет вдалися, і не можна нарікати, що серед українців „упадають обичаї".

Свято Ощадности відбулося в нас в неділю 27 жовтня, заходом кредитової кооперативи „Самопоміч". Добре підготована імпреза, досі в нас зовсім непопулярна, зібрала в залі св. Миколая 250 осіб. Концертову частину свята заповнили переважно сумівці, хор і оркестра СУМА. Численна і добре вишколена оркестра під проводом проф. Барабаша, виконала кілька композицій, своїх і чужих авторів. Зокрема пісні про УПА і „Легка Кавалерія" випали імпозантно. В оркестрі з 40 осіб грає й 2 дівчині. Хор „Трембіта" під управою п. Яримовича в гарних жіночих одностроях з дуже добрим мужеським голосовим матеріялом а вкінці і наш маестро п. Чижик доповнили програму.

На бенкеті було 150 осіб. Делеґати від різних установ вітали Кредитівку, яка вже перейшла один мільйон долярів і є в дорозі до другого, а рівночасно перейшла до власного дому.

Реферат про працю, світла і тіні нового українського мільйонера в Америці мав Роман Мицик, б. директор Промбанку у Львові. Реферат короткий та багатомовний. Зі скромних 23 тисяч першого року до мільйона „з гаком" по 5-х літах; зі сотні до 1,600 нових членів; зі скромної домівки в Бесіді, де Кредитівка спочатку мала безкоштовне приміщення, відтак платила від 5—25 дол. місячно — до своєї власної хати, вартости 60 тисяч. З привітами від різних організацій виступали: інж. Мілянич з Дітройту, який в товаристві п. Шкудора і Несторовича приїхав на свято від посестри кредитівки.

З місцевих громадян промовляли: д-р Барановський, інж. Білинський, інж. Левицький, Іван Дужанський, проф. Тучапський, проф. Каменецький, д-р Помірко, інж. Голубець, сотн. Тимцюрак, міністер Ревай з Ню Йорку і підписаний від УНСоюзу. Імпрезу закінчив інж. А. Артимович, президент і основоположник кредитівки.

Від американців були гістьми і говорили репрезентанти стейтової і федеральної осоціяції кредитівок і Мейн Стейт банку.

„Тризуб", щадничо-позичкова спілка, що так вміло вживає реклями в українській пресі, перейшла суму 8 мільйонів і виплатила з кінцем жовтня 118 тисяч дивіденди, що тепер виносить 4%. Вже збудовано фундамент і підносяться мури нового будинку, що буде злученим з теперішнім роговим домом в одну цілість, коштом 1/4 мільйона долярів.

В погоні за загубленою людиною по стейті Висхансин чвірка союзовців: організатор Ткачук, секр. 423-го Відділу Носієвич, дир. Пуцило з „Тризуба" і дописувач, наткнулася на д-ра Василя Галича, професора історії в стейтовому каледжі Супіріор, в тому стейті. Чвірка викликала професора з кляси і зробила з ним зустріч під час обіду. Автор розвідки „Українці в Злучених Державах" здоровий, чується добре і є добре обзнайомлений зі всіма українськими справами в Америці і поза нею, хоч живе далеко від української гущі. Звісно, історик мусить все знати. Не знайшли ми тим разом нових наших людей, зате п. Пуцило купив фарму в Гейворд і дав так початок новому українському поселенню. Фарма має річку Некаґомон, повну пстругів, а 17 миль на північ є місцевість Кейба, де зимовою порою тисячі людей вправляють зимовий спорт.

Срібні роковини 52-го Відділу ОДВУ на далекому півдні Шикаґа мали дуже дружній характер. При бенкеті і вечері, яку зварили і спекли місцеві жінки членів ОДВУ, відбулися концертово - вокальні точки програми, якою вміло проводив молодий адвокат Мирослав „Рассел" Несевич. Святочну промову виголосив д-р О. Грановський, а Відділ вітали промовці місцевих організацій. Микола Міхновський, іменем якого називається Відділ, дочекався, що й його спом'янули. Отці Плеяр з Гарвей і місцевий парох о. Кулик промовляли на тему співжиття світського миру з церковним.

Імпозантно видрукувана програма і летючки та вміло підготована імпреза в малій громаді, свідчить, що силу народу міряється квалітативно, а не квантативно. Півтори - сотні осіб на імпрезі Відділу ОДВУ на Бори-Сайді є тим вотум довір'я до його праці і подякою за труди. Головою Відділу є п. Несевич, а секретарем Сергій Сущик, лемко і волиняк, обидва активні союзовці 176-го Відділу.

Вигнанський, Заревич і Карпіняк — три відомі імена і постатті в нашій громаді, відійшли від нас у вічність. Перший з них союзовець і лісний в лісах Митрополита в Галичині, пробував в Америці все щось будувати: хату, ресторан, а останньо вакаційну оселю Аквіля. Не мав доброї поради, і хоч важко працював, не велось йому. Другий — бувший війт збірної громади великого бойківського осередку Синевідсько Вижне, не мав теж в Америці щастя. Жінка його на Сибіру, а він тут працював та мав надію вернутись. Згинув в автомобілевім випадку біля Торонта. Привезли його і поховали в Шикаґо члени 252-го відділу УНСоюзу. Третій молодий правник в Америці жив добре. Переставився на машиніста і мав добру, відповідальну працю. Не знати, що мучило сумління цієї молодої людини, але поїхав до Дітройту і втопився. Привезли його до Шикаґо і поховали скромно цього сина галицької землі, поховали православні. Новий парох собору св. Володимира о. Білецький у прощальній промові сказав так: Не нам судити покійного за його вчинки. Хай Всевишній, цей найбільший суддя, осудить його, а ми лише можемо його попрощати.

Велика імпреза УНСоюзу у формі публічної наради з громадянством Шикаґа відбудеться у нас в суботу і неділю 16 і 17 листопада в Домі Відділів УНСоюзу на Вестерн евню. Прийдуть: гол. предс. Дмитро Галичин і гол. радний Ярослав Падох. Не буде це віче, але „нарада на висоті" у всіх справах заморської України.

Український Народний Дім на Савт-Сайді таки відбув свої збори. Тим разом збори відбулися на американський лад, при столах і перекусці. Зі звіту урядників вийшло, що Дім дає собі раду, сплачує морґедж та ще має 1,200 долярів надвишки. Як на малу громаду, забуту українським морем півночі, це великий успіх. Вобрано зовсім нову управу дому з п. Медвецьким на чолі. Дім є осідком молодого 35-го Відділу УНСоюзу, і всі члени Відділу є рівночасно уділовцями дому. Секретарем Відділу є молодий американського вже роду п. Савчак, який журиться і тим і тим.

Воянький Апель з нагоди Листопадових Роковин відбувся в залі „Бесіди". До почесної президії входили ген. Омеляновичі Павленко, полковники Даниленко і Дяченко, інж. Артимович і п. Лазурко — останні два репрезентанти Коша УСС і Дивізії. Реферат мав пор. Брилинський. На тему воєнного відділу при Українському Музею в Шикаґо говорив його куратор, проф. Каменецький. Музей збирає пам'ятки нашої визвольної боротьби, яких остало дуже мало, коли зважити, що весь Український Воєнний Архів остав в Історичному Музею в Празі. ОбВУА, що влаштувало цей апель, переводить теж збірку на Дар для Українського Воєнного Інваліда. Заходом Ліґи Американців відбулося того самого дня Листопадове Свято в школі св. Миколая, на якому промовляв делеґат централі УККА д-р Шандор.

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка вважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшити кадри ідейних українських працівників

ХРОНІКА УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ

В Канаді

ПОМЕР БІДНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ БАГАЧ

Про цей застрашаючий випадок, який не є ані одиноким, ані першим, ані послідним, але який переважно являється на деннім порядку, особливо серед тих українців, які не мають в Канаді (Америці також), своєї рідні. Мова тут про Йосипа Тарновського, українського фабриканта, який помер на удар серця 19-го вересня 1957, на 64 році життя.

Покійний родом з Умані, Велика Україна. До Канади прибув по І. світовій війні. Працював у фабриках виробу шкіри в Торонті і Аксбрідж, Онт. Запрацьовані гроші вкладав у шери цих двох фабрик і з часом стався найбільшим шеровцем і співвласником цих фабрик. Його маєток оцінюють на яких 100 тисяч долярів. З огляду на те, що був самітним і не залишив завіщання, то його маєток перебрала Трост Компанія. Похоронили його без належного чорного убрання, в бідній домовині, без належної білизни, навіть нових скарпеток. Похоронено його на тимчасове місце на цвинтарі, що означає, оскільки хтось за те місце не заплатить, то по році його звідти викинуть і там похоронять когось іншого. Похоронив його о. Петро Самець 21 вересня. На його похороні майже нікого не було, бо покійний Йосип Тарновський жив осторонь від українського громадського і організаційного життя, і саме це є застрашаючим прикладом для всіх тих, які думають, що без українського організаційного і громадського життя обійдуться. Такі є осамотнені не тільки в житті, але і при смерті і на своїх похоронах, а по смерті відходять у забуття.

СВЯТО УКРАЇНСЬКОЇ КООПЕРАЦІЇ В ТОРОНТІ

Радо Координаційного Комітету Кредитових Кооператив у Торонті влаштувала в навечеріє патронатки кооперації св. Софії та її доньок Віри, Надії і Любови, в неділю 29 вересня, Свято Української Кооперації. Свято відбулося в авдиторії УНО, його відкрив дир. А. Мудрик. По збірній деклямації кооперативного гимну пластовою молоддю, проф. д-р І. Витанович виголосив промову про українську кооперацію п. н. „В поході до волі, до добра і краси". Сопранова співачка Соня Сахно-Климець відспівала „Жита" Гнатишина і „Веснянку" Шашкевича - Матюка у супроводі на піяні Орисі Станґрет. Про стан українських кредитових кооператив у Торонті говорив інж. О. Охрим. Піяністка Оксана Бризгун - Соколик відограла „Ліричну поему" Фоменка і „Танок мавки" Скорупського. Д-р Василь Тисяк, у супроводі на піяні О. Бризгун - Соколик, відспівав „Ой люлі" Лисенка, „Ой співаночки мої" Людкевича і лемківську пісню „Давидова жена" Гаєвського. Кінцеве слово дир. П. Бігуса і спів національного гимну завершили це Свято, якого конференсьєром був проф. К. Мазуренко.

Це була перша імпреза згаданої Ради. Технічна підготовка Свята була досконала. Програма — добра, а публіки досить багато. Не було на святі молоді, яку „репрезентувало" кілька молодих осіб. Треба буде Раді добре попрацювати, щоб кооперативну ідею в канадійських умовах закріпити.

Початки є завжди важкі і не все „дописують". Тому ми певні, що наступні імпрези згаданої Ради будуть втішатись більшою увагою громадянства, а сама ідея кооперації опанує українські серця також у Канаді так, як то було на рідних землях!

В Арґентині

ДИТЯЧИЙ МУЗИЧНИЙ СВІТ

(єдо) Під назвою „Дитячий Музичний Світ" зорганізовано при державній радіовисильні в Буенос Айресі щотижневі цікаві передачі, призначені ніби для дітей, але що їх охоче слухає й доросла людина. Зміст їх — півгодинне оповідання про ту чи іншу країну в супроводі найкращих пісень відповідного народу. Призначено ці радіоавдиції тільки державним країнам, але внаслідок особистих знайомств і замилування організатора цих радіоавдицій маестра Пістрі в українському фольклорі, зроблено вийняток для України. Складено гарне лібретто в еспанській мові, маестро Пістрі розписав для оркестри низку українських народних пісень, і під супровід тої оркестри пані Тамара Лихолай, своїм ніжним, гарно тембровим голосом гарно відспівала ті пісні. Оркестровий супровід маестра Пістрі, цілком оригінальний, дуже допасовував характерові тих пісень і внаслідках вийшла одна з кращих радіових авдицій, які нам коли приходилося чути. Дитячий Клюб при Союзі Українок запросив маестра Пістрі і пані Тамару Лихолай повторити прораму радіоавдиції, під українське лібретто п. Ніни Онацької, на спеціяльному вечорі для українських дітей. Він відбувся в неділю 1 вересня в переповненій залі „Просвіти" при повному задоволенні не тільки дітей, але й численних дорослих. Програму поповнено виступами самих дітей, які грали на піяно й танцювали різні танки. Дитячий клюб своїми вдалими програмами здобув собі вже вдячне признання серед широких кол громадянства.

Вступайте в члени Українського Народного Союзу!

Український Літературно Мистецький Клюб
Ню Йорк 149 2-га Ев.

З Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що в п'ятницю, дня 15-го листопада у горішній залі Клюбу при 149 Друга Евню можна буде слухати на апараті Гай Фіделіті оперу „Богдан Хмельницький" (з пропущенням пропаґандивних місць). Опера триватиме півтора години. Початок о год. 8-ій увечері.

ФОНД „ВЕСЕЛКИ"

У цій рубриці друкуємо з признанням і подякою імена тих громадян, що прислали свою пожертву на фонд і передплату дитячого журналу „Веселка".

СПИСОК Ч. 5.

	Передплата	Пожертва	Разом
П. Климко, Ґари	4.00	6.00	
А. Попович, Ґарфілд	4.00	1.00	
Т. Волощук, Джонставн	2.00	1.00	
А. Лисович, Ріфілд	1.00	1.00	
О. Вересюк, Амстердам	2.00	1.00	
М. Івасюк, Сиракюз	1.00	.50	
Д. Ліщинський, Нюарк	4.00		
М. Мілянович, Елизабет	4.00		
П. Муцяківський, Торонто	4.00		
Я. Олексишин, Гартфорд	2.00		
І. Барицький, Торонто	2.00		
С. Сеник, Ню Бранзвік	2.00		
С. Куліш, Шикаґо	2.00		
В. Крамарчук, Мінеаполіс	2.00		
І. Данчак, Шикаґо	2.00		
А. Богдан, Нюарк, Дел.	2.00		
Гр. Олифіренко, Дітройт	2.00		
Л. Цекот, Фенiксвіл	2.00		
Л. Диміцька, Филаделфія	2.00		
І. Білас, Клівленд		10.00	
М. Грецяк, Вотерфорд		5.00	
Ю. Варґуліч, Йонґставн		5.00	
Р. Пасіка, Торонто		2.30	
М. Дигдалевич, Пурчез		2.25	
І. Яворський, Ірвінґтон		2.00	
А. Смішко, Ню Йорк		2.00	
П. Рубан, Рідінґ		2.00	
Д. Медецький, Толідо		2.00	
М. Романчук,		2.00	
Д. Мішанець, Олеси		2.00	
Д-р М. А. Долинський, Нюарк		2.00	
О. Цвіґун, Торонто		2.00	
С. Шірат, Ню Гейвен		1.00	
М. Щурко, Нойбурґ		1.00	
Л. Поліха, Дулут		1.00	
М. Яремко, Балтімор		1.00	
В. Грибик, Ірвінґтон		1.00	
М. Худоба, Бріджпорт		1.00	
Берладин, Йонкерс		1.00	
С. Трухло, Шикаґо		1.00	
Д. Зін, Филаделфія		1.00	
А. Левенець, Асторія		1.00	
П. Володка, Боффало		1.00	
П. Гнесько, Вун		1.00	
А. Шуль, Ню Йорк		.50	
Разом	$ 46.00	$ 63.55	$ 109.55
Раніше проголошено	$ 351.50	$ 508.35	$ 859.85
Разом все . . .	$ 397.50	$ 571.90	$ 969.40

Вступайте в члени Українського Народного Союзу!

НА ФОНД КАПЕЛІ БАНДУРИСТІВ
ДАЄ РЯД КОНЦЕРТІВ
оперний співак
МИХАЙЛО МІНСЬКИЙ
Зробіть приємність для себе та рівночасно прислужіться добрій і великій справі.
ПРИХОДЬТЕ НА ЦІ ВИСОКОМИСТЕЦЬКІ І ПРЕЦІКАВІ КОНЦЕРТИ!
НАЙБЛИЖЧИЙ КОНЦЕРТ:
БОСТОН
24-го листопада 1957 р.
о год. 5-ій по полудні
в НІМЕЦЬКІЙ ЗАЛІ — при 133 Шавмут.
ДАЛЬШІ КОНЦЕРТИ:
ШИКАГО 11-го СІЧНЯ 1958 р. | ТОРОНТО 9-го ЛЮТОГО 1958 р.
Дальші відомості подамо своєчасно.
УПРАВА Т-ВА ПРИЯТЕЛІВ КАПЕЛІ БАНДУРИСТІВ

Увага! Гартфорд і околиця! Увага!
УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА в ГАРТФОРДІ,
— влаштовує —
в неділю, 17-го листопада 1957 р.
СВЯТО
1-ГО ЛИСТОПАДА
В цей день відбудеться
в залі BURN SCHOOL
при Russ і Putnam вул. в Гартфорді
АКАДЕМІЯ,
на якій
святочну промову виголосить д-р В. ШАНДОР.
В мистецькій частині візьмуть участь:
місцевий Український Хор; ООЧСУ; СУМА й діти Рідної Школи. — Реферат в англійській мові виголосить п. МИХАЙЛО МЕЛЬНИК.
Імпрезова Комісія Відділу УКК в Гартфорді

Увага! ПАССЕЙК і ОКОЛИЦЯ! Увага!
Відділ
УКРАЇНСЬКОГО КОНҐРЕСОВОГО КОМІТЕТУ
в ПАССЕЙКУ, Н. Дж.
— влаштовує —
в НЕДІЛЮ, 17-го ЛИСТОПАДА 1957 р.
в залі УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ — 212 President St.
ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО
В ПРОГРАМІ: реферат, виступ церковного хору, членів Пласту та СУМА.
ПОЧАТОК точно о год. 6-ій по полудні.
До численної участи в цьому Святі, для відзначення роковин Листопадового Зриву, запрошується все Українське Громадянство Пассейку й Околиці!
Відд. УККА в Пассейку

Увага! КОННЕКТИКАТ! Увага!
— ГАРТФОРД І ОКОЛИЦЯ —
УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ХОР в ГАРТФОРДІ
— влаштовує —
МАЛАНЧИН ВЕЧІР
в СУБОТУ, дня 11-го СІЧНЯ 1958 р.
в найбільшій залі HOTEL BOND, 338 Asylum St., Hartford
Просимо вже від сьогодні приготовлятися до цієї великої Новорічної Зустрічі українців Гартфорду і Околиці!
УПРАВА ХОРУ

Укр. Музичний Інститут у Филаделфії
ПЛЯН КОНЦЕРТІВ У ФИЛАДЕЛФІЇ
В СЕЗОНІ 1957—1958
1. 17 листопада 1957 — ІЯ МАЦЮК (сопрано)
2. 1 грудня 1957 — ДАРІЯ КАРАНОВИЧ (піяністка)
3. 29 грудня 1957 — ВОЛОДИМИР ЦІСИК (скрипак)
4. 12 січня 1958 — ПІВРІЧНІ ПОПИСИ УМІ
5. 2 лютого 1958 — АВТОРСЬКИЙ ВЕЧІР ВОЛОДИМИРА ГРУДИНА (з участю композитора, З. Лаврищко — сопрано і В. Цісика — скрипка).
6. 16 лютого 1958—КОНЦЕРТ ВИЗНАЧНИХ УЧНІВ УМІ
7. 23 березня 1958 — ЯРОСЛАВ МИҐАСЮК (скрипак)
8. 6 квітня 1957 — СТРУННИЙ АНСАМБЕЛЬ ім. Н. Нижанківського п. к. В. Цісика
9. 20 квітня 1958 — КОНЦЕРТ ВИЗНАЧНИХ УЧНІВ УМІ
10. 8 червня 1958 — РІЧНІ ПОПИСИ УМІ.
Усі концерти в залі Українського Клюбу при 847 Н. Френклин вул.
Слідкуйте за окремими оголошеннями.
Вже можна замовляти абонаментові білети на усі концерти по зниженій ціні на ч. тел.: GA 3-6675 або GL 7-2488.

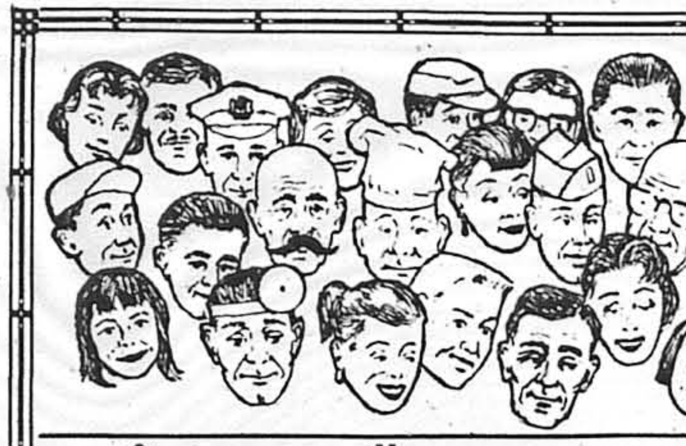
У 35-ЛІТНЮ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

бл. п. Антона РУДНИЦЬКОГО
старшини УГА
відправиться
дня 15-го листопада 1957 р., о год. 7-ій рано
ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ
в церкві св. Юра в Ню Йорку.
ТОВАРИШІВ ЗБРОЇ І ЗНАЙОМИХ ЗАПРОШУЮТЬ:
Юлія РУДНИЦЬКА, Ню Йорк
о. д-р Вальдо РУДНИЦЬКИЙ, Ню Йорк
д-р Ярослав РУДНИЦЬКИЙ з Ріднею, Вінніпеґ
д-р Олександер РУДНИЦЬКИЙ з Ріднею, Монтреал

Увага! ШИКАГО і ОКОЛИЦЯ! Увага!
Заходами Окружного Комітету Відділів УНСоюзу в Шикаґо
— відбудеться —
в неділю, 17-го листопада 1957 р.
в Домі Відділів УНСоюзу — 841 N. Western Ave. в Шикаґо
ПУБЛІЧНА ГРОМАДСЬКА НАРАДА
з метою познайомити місцеву українську громаду з ролею і завданнями УНСоюзу в будові і розвитку американської України.
В ПРОГРАМІ НАРАДИ:
1. Національне значення УНСоюзу — ДМИТРО ГАЛИЧИН, гол. предсідник УНСоюзу;
2. Наша господарська емансипація і роля в ній УНСоюзу — ЯРОСЛАВ ПАДОХ, гол. радний і організаційний референт УНСоюзу;
3. Доповіді місцевих головних урядовців УНСоюзу: гол. контролера СТЕПАНА КУРОПАСЯ та гол. радного ТАРАСА ШПИКУЛИ.
ДО УЧАСТИ В НАРАДІ І В ДИСКУСІЇ, ПІСЛЯ ДОПОВІДЕЙ, ЗАПРОШУЄМО ВСЕ УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО!
ВСТУП ВІЛЬНИЙ.
ПОЧАТОК о год. 4-ій по полудні.
ДЕНЬ РАНІШЕ
в СУБОТУ, 16-го ЛИСТОПАДА 1957 р.
в тім самім приміщенні
— відбудеться —
КУРС УРЯДОВЦІВ І ОРГАНІЗАТОРІВ УНСОЮЗУ ШИКАГА І ОКРУГИ
при співучасті вище- названих осіб.
Просимо всіх секретарів, урядовців, організаторів, б. конвенційних делеґатів та всіх активних союзовців взяти участь у цім курсі!
ПОЧАТОК КУРСУ о год. 4:30 по полудні.

ГОСТИННИЙ ВИСТУП З БРАЗИЛІЇ
ІЇ МАЦЮК
СОПРАНО
Акомпаньямент: п. ЛІДІЯ БУЛЬБА — у Филаделфії
п. ЄВГЕНІЯ ЧАПЕЛЬСЬКА — у Ню Йорку
Филаделфія
НЕДІЛЯ
17-го ЛИСТОПАДА 1957 р.
заля
ГОРОЖАНСЬКОГО КЛЮБУ
N. Franklin St.
Ню Йорк
СУБОТА
23-го ЛИСТОПАДА 1957 р.
заля
JUNIOR HIGH SCHOOL
Ave. "B"
Квитки можна набути: АРКА, ЕКО, ГОВЕРЛЯ та при КАСІ в день концерту.

СКЛАДАТИ ГРОШІ ЧИ ПОЗИЧАТИ НАЙКОРИСНІШЕ В СВОЇЙ КРЕДИТОВІЙ КООПЕРАТИВІ

Федеральна Кредитова Кооператива „Самопоміч" — **Self Reliance Federal Credit Union**

239 S. Broadway, BALTIMORE 31, Md. | 3010 W. 3rd Street, CHESTER, Pa. | 2351 W. Chicago Ave. CHICAGO 22, Ill. | 10338 Jos. Campau St. DETROIT 12, Mich.

136 Essex Street, JERSEY CITY, N. J. | 68 E. 7th Street, NEW YORK 3, N. Y. | 813 N. Franklin Street, PHILADELPHIA 23, Pa.

UKRAINIAN FEDERAL CREDIT UNION, 831 St. Joseph Ave., ROCHESTER, 21, N. Y. | SELF RELIANCE CREDIT UNION, Inc. 1024 Kenilworth Ave., CLEVELAND 9, Ohio

ФРАНЦІЯ ПЕРЕД ВАЖКИМ ІСПИТОМ

(Закінчення зі стор. 2-гої)

ролі міністра фінансів, а в ролі прем'єра — невідомо, бо новий міністер фінансів, економіст Пфлімлен з католицької центрової народно-республіканської партії, мусить іти тим самим шляхом: драстичного обмеження бюджету, частинно коштом соціяльних забезпечень, нових податків, спутування імпорту чужих товарів, заморожування цін і платень. Найкращим способом санації фінансів було б припинити війну в Альжирі, отже виелімінувати найбільший щорічний видаток на непродуктивну ціль. Але тут та друга проблема з завороженим колом: 400-тисячна французька армія не може здавити в Альжирі визвольно-революційного руху, а французи ніяк не можуть погодитися з думкою, що Альжирові треба признати — бодай у принципі — державну самостійність. Знову ж альжирські самостійники інакше не хочуть взагалі переговорювати з французьким урядом про злагоду. Закордон поспішив би з фінансовою допомогою (довготерміновий кредит), але тільки тоді, коли б Франція пішла на жертви і виявила почуття реалізму в альжирській справі.

Очевидно, що найлегше — позичати гроші на покриття видатків. Тому французький парлямент поквапно погодився, щоб уряд Гайляра першим ділом позичив у Французькому Банку дальших 500 мільйонів долярів, дармащо він повинен був на 1 листопада заплатити вже першу зворотну рату за попередню позичку 350 більйонів (за тодішнім курсом — $833 мільйони). Але кожна з наступних справ, яка прийде на чергу парляменту, може викликати нову кризу. Нещастя в тому, що теперішній 600-членний парлямент має аж одну третину, кругло 200 послів, із крайньої лівиці (комуністів) і крайньої правиці („пужадистів"), які обидві є асуспільними і протидержавними елементами. Дві дальші найбільші партії — соціялісти на лівиці і незалежні на правиці — мають також приблизно по 100 послів. Отож, в кожній хвилині одна з цих партій, голосуючи проти уряду, автоматично стає союзником комуністів та пужадистів і має змогу провалити уряд. Тому в сумі 22 минулі кризи урядів — це вже одна хронічна криза режиму, криза устрою, криза державно-політичної системи. Як же ж перевести ревізію конституції отже осягнути згоду двох третіх більшости послів, при такому міжпартійному складі парляменту?!

Все це разом дає такий сумний образ, що недарма один американський коментатор написав у зв'язку з приходом до влади уряду Гайляра: „. . . Так багато криз, так багато обіцянок, так багато небезпек для тієї нації, так багато треба зробити і так мало до цього часу зроблено і стільки там політичної непевности, що як можна повірити, що тепер щось змінилося і зміниться на краще?!"

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ШИКАГО, Ілл. — Збори Б-ва св. Петра і Павла, Відд. 220, відбудуться, дня 17 листопада ресня, о год. 7:30 веч, в парох. залі. Пригадується довгуючим членам, щоб цього місяця вирівняли залеглі вкладки. Якщо не вирівняють будуть суспендовані. — Управа.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. Дж. — Місячні збори Т-ва ім. І. Франка, Відд. 372, відбудуться в суботу, 16-го листопада 1957 р., о год. 7:30 веч., в домі Лонишиного, — 922 5th St. West. Проситься всіх членів прибути на означений час, з огляду на важливі справи. — К. Наконечний, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні збори 117 Відд. „Запорозької Січі", відбудуться в суботу, 16 листопада 1957 р., о год. 8-ій веч. в приміщенні при 33 Е. 7-ма вул./II. Приявність всіх членів Т-ва обов'язкова. — С. Кучма, предс.; М. Корчинський, кас.; В. Калина, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — С-во Пресв. Діви Марії, Відд. 112, повідомляє, що місячні збори відбудуться 17 листопада, по 3-ій і 4-ій Службі Божій, в церк. залі. Проситься прибути на збори, підняти дивіденду і вирівняти залеглі вкладки. — А. Купер, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Б-во св. Йосафата, Відд. 217, повідомляє усіх своїх членів, що місячні збори, відбудуться в неділю, 17 листопада 1957 р., о год. 2-ій по пол., в церковній залі — 305 Гадсон Евеню. Проситься прибути на збори, буде вибір нових кандидатів на уряд на 1958 р. З огляду на близький кінець року, пригадується всім довжникам вирівнювати свій довг до кінця року. Хто не вирівняє, буде суспендований. Батьків проситься вписувати своїх дітей у члени УНСоюзу. — К. Шевчук, предс.; А. Іванів, фін. секр.; І. Деркач, кас.; М. Макусій, рек. секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. — Місячні збори Б-ва св. І. Хрестителя, Відд. 270 відбудуться в неділю, 17-го листопада, о год. 2:30 по пол., в домівці УНДому при 433 Hoboken Ave. Пригадується членам, що кампанія за приєднюванням нових членів до УНСоюзу ще продовжується. Вписуватись можна на зборах і в урядовців Б-ва. — Т. Гіль, предс.; М. Баран, фін. секр. і кас.; С. Островський, організатор.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Т-во ім. І. Франка, Відд. 83, повідомляє своїх членів, що місячні звичайні збори відбудуться в неділю, 17-го листопада, о год. 12:30 впол., в домі Т-ва Укр. Горожан, під ч. 847 Н. Френклин вул. Проситься членів вирівняти свої вкладки, щоб не переносити довгу на наступний рік. — С. Чорномаз, секр.

АСТОРІЯ, Л. Ай. — Місячні збори Б-ва св. о. Николая, Відд. 5, відбудуться в суботу, 16-го листопада, о год. 4-ій по пол., в залі укр. кат. церкви Чесного Хреста — 37-09 31 Ave. Просимо всіх членів і членкинь, прибути на збори, а довгуючих зокрема, вирівняти свій довг. — І. Сидор, предс.; А. Климишин, кас.; П. Варнич, секр.

БОФФАЛО, Н. Й. — Б-во св. о. Николая, Відд. 127, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 17-го листопада, 1957 р., в церковній залі — при Філмор і Онейда вул., зараз по співаній Службі Божій. Проситься членів приходити на збори і вплачувати свої вкладки. Суспендовані члени, які вирівняють свій залеглий довг, будуть прийняті наново, з усіми правами. Урядники урядують кожної неділі від год. 11:30 до 1-ої по пол., так щоб кожний член мав змогу заплатити вкладку і поладнати деякі справи. Також просимо родичів зголошувати своїх дітей і знайомих в члени УНСоюзу. — І. Була, голова, П. Володка, фін. секр.; п-ні М. Гаравус, кас.; М. Левицький, рек. секр.

ПАЛМЕРТОН, ПА. — Б-во св. о. Николая, Відд. 369, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 17-го листопада 1957 р., о год. 4-ій по пол., у церковній залі. Проситься членів вирівняти свій довг. — Управа Відділу.

ШИКАГО, Ілл. — Місячні збори Т-ва Т. Шевченка, Відд. 252, відбудуться в неділю, 17-го листопада 1957 р., о год. 12-ій впол., в залі при 2250 Кортез. Проситься членів прибути. — Когут, секр.

З Волі Всевишнього
заснула навіки у місті Львові
НАША НАЙДОРОЖЧА МАТИ і БАБУНЯ
бл. п. Євгенія з Пушкарів ГУССАКІВСЬКА
довголітня учителька в Жовкві,
проживши 65 років.
Похорон відбувся, дня 25-го вересня 1957 р., о год. 15-ій, на Янівському цвинтарі.

В четверту річницю смерти
НАШОГО НАЙДОРОЖЧОГО БАТЬКА і ДІДУНЯ
бл. п. Миколи ГУССАКІВСЬКОГО
шкільного інспектора в Жовкві
буде відправлена
ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА і ПАНАХИДА
за спокій душ Покійних
в дні 17-го ЛИСТОПАДА 1957 р. — о год. 12-ій
в церкві Святого Духа в Брукляні.
СИН з РІДНЕЮ

Цією дорогою висловлюю мою найсердечнішу подяку всім дорогим братам і сестрам — українцям з Торонта і околиці, які так величаво прощали
МОГО УЛЮБЛЕНОГО БРАТА
бл. п. ГРИГОРІЯ ВОЛОШИНЮКА
який ненадійно покинув нас,
віддавши душу в руки Творця Небесного,
дня 26-го жовтня 1957 р.
Дякую сердечно душпастиреві Покійного Всеч. о. Дм. Фотієві, за Поминальні Похоронні Богослуження. Всім тим, які в якийнебудь формі причинилися до того сумного прощання, дякую найсердечніше, з глибини моєї душі. Нехай Господь винагородить Вас за все стократно.
Назавжди засмучений
БОРИС — брат з Дружиною

Посмертні Згадки

ДМИТРО ГОНТА, довголітній член 189 Відд. УНСоюзу ім. Симона Петлюри в Филаделфії, помер 13-го жовтня 1957 року, по короткій недузі, проживши 60 років. Покійний народився в Катеринославі, в Україні. Залишив у смутку дружину Наталію, тещу Ольгу, доньку Наталку і Олександру і зятя Івана Даниленка. Похорон відбувся в четвер, 17-го жовтня 1957 р., з православної церкви ім. св. Володимира, при участі Родини, Кревних і Знайомих, на кладовище Оаклевд. — В. Й. П! П. Котельницький, секр.

ЯКІВ ЦОМПЕЛЬ, довголітній член Б-ва св. Андрія Первозванного, Відд. 66 УНСоюзу в Ню Йорку, помер 15 жовтня 1957 р., на 69 році життя. Покійний походив із с. Ставіща, пов. Грибів, Зах. Україна. Був щирим громадянином і не жалів датків на народні цілі. Залишив у смутку дружину Марію, 3 синів Теодора, Василя, Едварда, і доньку Єлисавету і 7 внуків. Похорон відбувся 18-го жовтня, з дому жалоби до кат. церкви св. Єлисавети, звідки Тлінні Останки, при участі Родини, Членів Б-ва і УНСоюзу, відпроваджено на цвинтар св. Романа, Бронкс, Н. Й. — В. Й. П! Л. Фединяк, секр.

ВАСИЛЬ ГРУЖОВСЬКИЙ, довголітній член Т-ва „Сокіл", Відд. 218 УНСоюзу, в Campbell, Ohio, помер 24-го жовтня 1957 р. Покійний нар. 1881 року, в селі Галівка, пов. Старий Самбір, Зах. Україна. Покійний не залишив жадної родини. Похорон відбувся 28-го жовтня, при участі Членів і Знайомих, з пох. заведення до греко-кат. церкви, а опісля на цвинтар Кальварія. — В Й П! М. Стахура.

Спорт

ЛЕВИ, ШИКАГО — ШВАБЕН 1:2.

Шикаго, 3 листопада. — Не зважаючи на назначені на цю неділю змагання за аматорську чашу Америки, знайдено ще час на розіграння рішальних змагань за чемпіонат Леви—Швабен. В зустрічі цій, зрештою як було передбачене, (бо Леви переходять тепер спадок форми), Левам не пощастило. Розмокла площа змінила сподівання гарної на високому рівні гри, в звичайну копанину, в якій Швабен були трохи щасливіші. Ведення 1:0 в користь Левів, Швабен переломлюють у другій половині змагань, добуваючи аж двоє воріт, та виграють змагання і чемпіонат відношенням 1:2. Ворота для Левів добув Лоско. М. Маркевич.

Видатки на оборону будуть збільшені на $2 більйони

Вашингтон. — Республіканський сенатор із Ню Гемшир Стайлес Бріджес був на сніданку у президента Айзенгавера і після того 8-го листопада відбув пресову конференцію, на якій заявив, що видатки на оборону будуть збільшені майже на два більйони долярів і в цьому фінансовому році виноситимуть не 38 лише 40 більйонів долярів. Це збільшення видатків призначене головним чином на продукцію керованих ракет. Сенатор Бріджес заявив журналістам, що президент Айзенгавер сказав йому,, що новонайменований окремий асистент Президента д-р Джеймс Р. Кілліян „матиме повну владу й авторитет" при використовуванні наукових сил для добра країни".

Франція бореться за радикальні фінансові реформи

Париж. — Новий французький прем'єр Фелікс Гайляр зажадає в найближчу середу від свого парляменту уповноваження на проголошення декретами уряду цілої низки нових розпорядків з ділянки фінансів і торгівлі. Щоб протиставитись щораз більшому дефіцитові державного бюджету, зростові інфляції, дефіцитові торговельного балянсу і небезпеці безробіття внаслідку зменшення імпорту так зв. основних предметів, необхідних для французької промислової продукції (нафта, бавовна і т. п.), уряд приготовив вже такий плян: накласти цілу низку нових податків, однаково індивідуальних, як від корпорацій; це будуть головно посередні податки, зв'язані з продажжю предметів непершої потреби. Уряд хоче відстрашити населення Франції від купування таких предметів і тому осягнути подвійну ціль: зріст ощадности населення та наявність товару для експорту. — Рішено поставити найвищу межу, „ліміт", для бюджетового дефіциту, а саме до і так величезної суми 600 більйонів франків себто близько півтори більйона долярів. Уряд призначить нові експортові премії й облегшення. Гайляр, сам спеціяліст-економіст та новий міністер фінансів економіст Пфімлен уважають, що поки вони будуть старатися за фінансову допомогу від закордону — головно від американських банків і Міжнародного Банку для відбудови й розвитку, то Франція мусить дати докази, що сама готова принести пожертви і що старається опанувати кризу рішучими заходами. Франція хоче дістати позичку саме для фінансування недобору в торговельному балянсі, отже це була б позичка на заплату заборгування в закордоні та на можливість спровадження тих потрібних французькому промислові сировин, що їх нема у самій Франції.

● **Інґрід Берґман**, одна з найславетніших сучасних фільмових зірок, нагороджена „Оскаром" за титулову ролю у фільмі „Анастазія", дістала в Римі судовий розвід із своїм чоловіком, найбільшим італійським фільмовим продуцентом і режисером, Альберто Росселіні. Вони жили разом сім років і мають дві доньки-близнючки. Росселіні вернувся недавно з однорічного перебування в Індії, де накручував монументальний фільм, і газети розтрубіли сплітку про його близьке знайомство з індійською красунею із фільмового світу, Сонал Дас Ґупта.

TARKA Company
48 E. 7th St
New York City
Телеф.: GR 3-3550
РІЗДВЯНІ КАРТКИ, різні, 24 штуки за 1.00 доляра.

● ПРАЦЯ ●
● HELP WANTED MALE ●

NAIL & RIVET MILL OPERATOR
Досвідчений оператор здібний в оперуванні та „set up" BLADER OR NATIONAL NAIL MACHINE IN SHIFT WORK
Добра платня. Компанійні користі.
Голоситись
IGOE BROS. INC.
Ave A & Poinier St., Newark, N.J.
Bigelow 3-3450

● ПРАЦЯ ●
● HELP WANTED FEMALE ●

WRAPPERS
(у віці 18-35 р.)
1-ша шифта 7:30 р. — 4 п. пол
5 днів — 40 годин в тижні.
2-га шифта 4 п. пол. — 12 веч
5 днів — 37½ год. в тижні
Голоситись в бюрі фабрики:
Street fl. — 40 Cooper Square — Near Astor Pl.

● ПРАЦЯ ●
● Help Wanted Male-Female ●

МУЖЧИНИ й ЖІНКИ
18 до 40 років
Легка фабрична праця.
Досвід непотрібний.
ПОСТІЙНА ПРАЦЯ.
STAMP-O-MATIC CORP.
214 — 4th Avenue
Mount Vernon, N. Y.
MO 4-4488

ЧИТАЙТЕ НАЙСТАРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК „СВОБОДУ"

● REAL ESTATE ●

Verona
VERONA HEIGHTS, N. J.
Гарні "split level" ДОМИ, на горб. землі і в розкладі для цілої родини.
Склад:
Площі ⅓ акр. і більше
Пластеровані стіни і стеля.
Просторі, ясні кухні
Входи до передпокою
Вбудовання на квіти внутрі і ззовні
В партері відпочинкова кімната і з денним світлом підвал
Люксусові лазнички
100 ампр. електрика
Міські канали і хідники
Вбудований гараж і асфальтова в'їздова дорога
Положені бл. нової High School і Grade School, крамниць і ком.
Від $21,750. Догідні сплати.
Дороговказ: Bloomfield Ave to Fairview Ave, right on Fairview Ave., ½ mile to premises.
LEWIS EPSTEIN, Builder
CE 9-3246. Evenings, PI 6-6885.

НОВИНИ В ГОВЕРЛІ

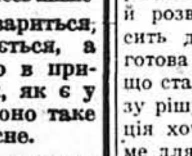
1.	Б. Лепкий: СОТНИКІВНА	$1.50
2.	" ПОЛТАВА (Над Десною)	2.50
3.	В. Будзиновський: ПРИГОДИ ЗАПОРОЖЦІВ	2.00
4.	В. Ценевич: ЗЛОЩАСНИЙ САМОЦВІТ	2.00
5.	А. Чайковський: ОЛЮНЬКА, повість	2.50
6.	О. Залеський: ТЕОРІЯ МУЗИКИ	1.00
7.	*** КОЗА-ДЕРЕЗА, ілюстр. укр. нар. казка	.35
8.	*** ЛИСИЧКА, КОТИК і ПІВНИК, нар. казки	.35
9.	*** МАТИ і КОЗА, ілюстр. укр. нар. казка	.35
10.	І. Франко: ДІДОВА РІПКА, казка	.35

Замовляти:
"HOWERLA", — 41 E. 7th St. New York 3, N. Y.

УВАГА! УВАГА!
Подаю до загального відома усім:
Українським Книгарням, Кіоскам, Крамницям і Всьому Українському Громадянству про
НАЙОРИГІНАЛЬНІШІ
РІЗДВЯНІ ЛИСТИ (картки)
4 взори, в кольорах, з українською тематикою.
Накладом: Тараса БАРАНА.
— ГУРТІВНИКАМ ВЕЛИКИЙ РАБАТ. —
За надісланням ОДНОГО ДОЛЯРА висилає відворотною поштою 11 ЛИСТІВ.
"Lotus" TARAS BARAN, 24 Pine Ave. E.
Montreal, Que., Canada; Tel.: BE. 8245

УКРАЇНСЬКА КРАМНИЦЯ МУЖЕСЬКОЇ і ЖІНОЧОЇ ҐАЛЯНТЕРІЇ „ДІЯДЕМ"
ПРОДАЄ — товар найкращих американських фірм по найдешевших цінах.
◆ ВЕЛИКИЙ ВИБІР ШТАНІВ. ◆
Манжети і поправки виконується на місці — БЕЗПЛАТНО.
В цьому самому приміщенні КРАВЕЦЬКА РОБІТНЯ ВОЛОДИМИРА ЗАКЛИНСЬКОГО
виконує на замовлення ЖІНОЧІ і МУЖЕСЬКІ одяги (костюми і плащі).
БУДИНОК: УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ
140 — 2nd Ave, N. Y. C. SP 7-5926

ЛІКИ — це найбільш корисний дарунок на РІЗДВО!
Висилаємо до Европи. — Гарантія достави.
— Мито оплачується тут. —
— Висилаємо летунською поштою. —
Rimifon, Penicilin, Streptomycin, Glucose, Cycloserine, Vitamins — Irgapyrin, Orinase (diabetes).
СПЕЦІЯЛІСТИ ЕВРОПЕЙСЬКИХ РЕЦЕПТ ПОЛАГОДЯТЬ ВАШІ РЕЦЕПТИ ТОЧНО.
СПЕЦІЯЛЬНІ ПАЧКИ для хворих на туберкульозу — артретизм — ревматизм — діябетиків — з високим тисненням крови і т. д.
Говоримо українською, російською і польською мовами.
Пишіть, або телефонуйте:
B. Feldman Pharmacy
111 Ave. "A" & 7th Street, NEW YORK CITY
Tel.: OR 7-5980

ХВОРІ, НЕ ТРАТЬТЕ НАДІЇ
НЕ ТРЕБА ДОВГО ЧЕКАТИ
ЗАЖИЙТЕ ЩЕ СЬОГОДНІ ЗІЛЛЯ Д-РА Й. МІЛЛЕРА, а вже завтра почуєтесь ліпше
Зілля це не вариться, ані не запарюється, а вживається його в природнім виді, так, як є у пачці. Тим то воно таке помічне й корисне.
Всі, що хворіють на недугу шлунка, як кваси шлунка, ґази, запір, нестравність, відбивання, завороти голови, біль у крижах, короткий віддих, жіночі недомагання, гемороїди, ревматичні болі, цукрицю й інші недомагання, повинні ще сьогодні зажити зілля Д-ра Міллера, п. н.
„J. M. L. Herb Compound #6" а вже завтра почуються ліпше.
Зілля це повинно находитися як перша поміч у кожній хаті.
Ціна одної пачки враз з поштовою пересилкою $6.85. Якщо бажаєте зробити своєму приятелеві вартісний дарунок, тоді дві пачки тільки $10.00 з пересилкою.
Пишіть зараз, долучуючи чек або Моней Ордер, на адресу:
THE MILLER CO. INC.
Dpt. 41, 790 Broad Street
Newark, N. J.

ЛІТЕРАТУРНА НОВИНКА
Олена Звичайна
ОГЛЯНУВШИСЬ НАЗАД...
Збірка з 16-тьох оповідань із нашої недавньої минувшини. Усі вони просякнуті національно-виховним, антикомуністичним і протимосковським ідейним змістом і читаються з захопленням.
Стор. 232, ціна 1.50 дол.
Замовляти:
"SVOBODA"
P. O. Box 346
Jersey City 3, N. J.

● РОЗШУКИ ●

МАЛОЇДА АНДРІЯ, родом зі с. Любеля, Жовківського повіту, пошукує Григорій Гладиш. Хто знав би дещо про нього, або він сам, прошу писати на адресу:
I. ЖУКОВСЬКА
45 St. Mark's Place
New York 3, N. Y.

Отця МАКСИМЦЯ і МИХАЇЛУ РОМАНЮК, з Рогатинщини, прошу написати в родинній справі на адресу:
I. CHOLHAN
9425 Shore Road,
Brooklyn 9, N. Y.

МИХАЙЛИНУ з Лащуків ДОСТАНКО, родом з Радехівщини, Галичина, яка виїхала до Америки в 1913 р., пошукує її сестра Марія. Хто знав би про неї або вона сама, хай голоситься на адресу:
T. RUDENSKY,
12 Chalmers Street, St. Catherines, Ontario, Canada.

● MISCELLANEOUS ●

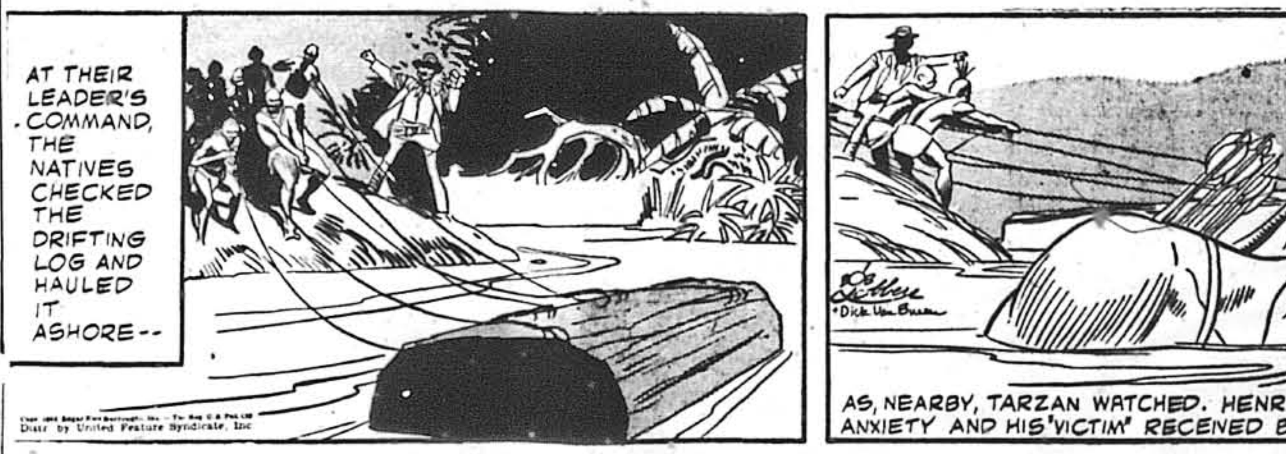
HALLETT & HALLETT
ДИРЕКТОРИ ПОХОРОННОГО ЗАВЕДЕННЯ
ВІД 1854
HALLETT HOMSTEAD
147th St. & Northern Blvd.
FLUSHING
Howard L. Hallett, Lic. Mgr.
Wesley Hallett, Treasurer
FLushing 9-0062

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга Щира і Чесна
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
IRVINGTON, N. J.
NEWARK, N. J.
ESsex 5-5555

ІВАН БУНЬКО
УКР. ПОГРЕБНИК
Обслуга чесна і найкраща
ЦІНИ ПРИСТУПНІ
John Bunko
Licensed Undertaker & Embalmer
REASONABLE PRICES
437 EAST 5th STREET
New York City
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і околицях
Контрольована температура, Модерна каплиця до ужитку даром.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel. ORchard 4-2568

ТАРЗАН, ч. 3965. Чекає на годи.

На команду свого провідника тубільці стримали пливучу колоду і притягнули її до берега . . .

Затаївшись поблизу, Тарзан спостерігав. Намір Генрі був знівечений його нервозністю, і „жертва" була тільки злегка поранена.